

TOSQUIJA

revista de Vilobí d'Onyar, Salitja i Sant Dalmai

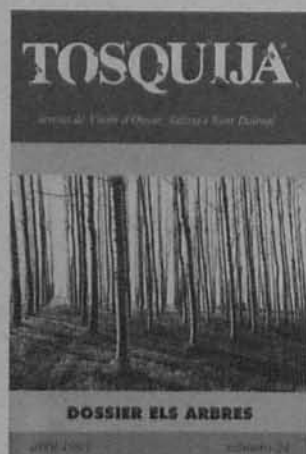

DOSSIER ELS ARBRES

Abril 1993

número 24

SUMARI

REVISTA TRIMESTRAL

NÚM 24 - ANY VII - ABRIL 1993

Editorial	3	Dossier	17-24
Bústia oberta	4	<i>Els arbres</i>	
Col·laboració	5	Poble viu	25-30
<i>La família Fanga</i>		<i>Beat màtir Salvador Pigem</i>	
Divulgació	6-11	<i>Nadal 92-93</i>	
<i>El racó del rodamón</i>		<i>Teatre</i>	
<i>Coneguem els nostres escriptors</i>		<i>Comissió festa major</i>	
<i>Castells de Catalunya</i>		<i>Mig segle de fotografies</i>	
<i>Entrevista</i>		<i>Ha estat notícia...</i>	
La salut, un hàbit	12	Acords d'Ajuntament	31-34
<i>El colesterol</i>		<i>Sessions i notes informatives</i>	
Plats i olles	13	Esports	35-36
<i>Faves i pèsols</i>		Entreteniments	37
Des de l'escola	14-15	Paisatges a l'abast	40
<i>Normativa vial a l'escola</i>			
<i>La vella quaresma</i>			

Consell de redacció: Lluís Ballhosa, Pilar Falgueras, Dolors Garcia, Cisco Miró, Lluís Molins, Olga Moreno, Joaquim Puigvert, Mercè Rabionet, Albert Sala, Rosa Sanglas, Dora Santamaria, Lluís Simon.

Fotografies: Lluís Molins, Joaquim Puigvert, Albert Sala.

Maquetació infogràfica: Pep Caballé

Amb el suport de: Generalitat de Catalunya - Diputació de Girona - Consell Comarcal de La Selva - Ajuntament de Vilobí d'Onyar

De venda a: Ca la Rosita - l'Estanc - ca l'Emilia i ca la Joana.

Nota de redacció: Els conceptes i opinions sostinguts als articles signats que apareixen a la revista no representen, necessàriament, l'opinió d'aquesta. S'acceptaran treballs signats amb pseudònim, però el Consell de Redacció ha de conèixer, en tot cas, la identitat de l'autor.

Impressió: Palahí Arts Gràfiques, Girona
Dipòsit Legal: GI 439/87

LA FAMILIA PANCA

**VIUS,
GENEROSOS
I SAVIS**

Parlar dels arbres, d'entrada, com a tema central del dossier d'un nou número de Tosquija, pot semblar superficial i inconsistent, recurrent i fàcil. Els arbres no protestaran ni cridaran ni es rebel·laran segons quin sigui el tractament que els donem, l'ús que en fem ni les paraules que els dediquem. Ells continuaran dempeus en el seu lloc fins que un llamp, els anys, un foc, un especulador, un eix transversal, una riuada, un llenyataire, o el que sigui, decideixi que ja n'hi ha prou. Però, mentrestant, haurà aguantat tempestes i ventades, haurà vist passar el temps i les persones, els animals i els cotxes, els núvols i els avions. Haurà aixoplugat ocells i homes, haurà escampat llavors de bolets, haurà florit i s'haurà despullat, haurà pintat liles a la tardor i verds tendres a la primavera, haurà emmarcat paisatges únics des de finestres anònimes i desconegudes, com desconeguts són també, moltes vegades, els seus noms i cognoms, les seves curiositats, la seva història, els seus patiments i la seva joia. Si un arbre parlés, segurament ens donaria més lliçons d'història i de saviesa que la que podem trobar als llibres més documentats i més savis. Són testimoni de milers i milers de petites i grans experiències que, si poguessin explicar-nos-les, de ben segur ens farien capgirar algun d'aquests principis que col·loquem com sabem en aquesta misteriosa escala de valors que ens regeix la vida. I encara que no ho facin, de parlar com les persones, a la seva manera saben transmetre un enorme cabal de coneixements vitals i lúcids. Només cal saber, i voler, entendre el seu llenguatge.

Un xava de can fanga

H

i ha persones a les que la vida, afortunadament, no dona oportunitat de conèixer-les mai personalment, però vet aquí que algunes altres, amb afició a "remenar" la ploma, entren de sobte a casa i són les seves targetes de presentació comentaris tan transcendents, profunds i sublimes com aquests:

"És molt més bonic, més sa, i més tot el que vulgueu, que no pas anar a qualsevol platja catalana (?). Això sí: fins i tot allà l'has de trobar amb els de Can Fanga. Per què?"

Final adient i feliç... de l'article firmat per Lluís Simon, titulat "El racó del rodamon"...uff... "El parc dels Pirineus". Revista TOSQUIJA núm. 22 del mes d'octubre 1992 de Vilobí d'Onyar, Salitja i Sant Dalmai (Girona) (Amb el suport de: Generalitat de Catalunya-Diputació de Girona-Consell Comarcal de la Selva-Ajuntament de Vilobí d'Onyar).

Sabia fins ara de l'existència de vedats de caça, de pesca, espais naturals protegits, etc... però li asseguro desconeixia que personatges com vostè gaudissin de llocs exclusius - fins i tot a França - on entre una naturalesa que no entén d'intoleràncies, puguin fomentar sentiments de rancúnia, enveja, nacionalisme de barraqueta, de carrer, etc... (ara i sempre, d'això se n'ha dit xenofòbia i racisme).

I una altra lliçó, ara de geografia: extraoficialment havia sentit que Europa (?), Catalunya (?) o el que vostè desitgi, començava primer a l'Ebre, després al Llobregat i ara al

Tordera, però que comencés al carrer de casa seva (pels seus pseudo-escrits-proclames veig que el poble de Vilobí tampoc s'escapa d'importants dubtes ètnics), em resulta sorprenent.

Així i tot, és gratificant pensar que per estudiar periodisme... ha de recórrer a Bellaterra (Barcelona) i que per "practicar" el castellà escrit (procuri millorar les seves expressions) ha de comptar amb diaris esportius de Barcelona. Com pot veure, aquí ho arpleguem tot malgrat que el seu futur periodístic sigui publicar "pamflets" i "grafittis" per les parets.

Li suggereixo s'apunti a un curset de la N.A.S.A. per astronauta...doncs sembla que un detingut càlcul de possibilitats quasi em garanteix que no hi trobarà cap "fango" que el pugui irritar i humiliar.

Podria contestar-li amb cinquanta raons de l'últim "Per què?". El pensar que tothom no "raona" com vostè i el respecte que em mereixen la resta de persones m'impossibilita respondre com cal a tan escatològica pregunta.

Rebi, per últim, la garantia que seguiré amb molt d'interès la seva trajectòria professional i faré vots fervents perquè unes "idees" tan originals siguin prou ben conegudes arreu del seu país i el nostre.

JOAN BASSAS (Barcelona).

P.D. Li prego respecti els "drets dels estrangers" a reproduir aquesta carta a quants mitjans de comunicació cregui convenients, inclosos aquells que queden dintre de les "seves fronteres".

LLORENS

SERVEI
RENAULT

TALLER LLORENS

Carrer Sant Narcís, 5 - Telèfon 47 30 10
17185 VILOBÍ D'ONYAR

LA FAMILIA FANGA

per Miquel Ros

El racó del rodamón

Una passejada per la Crosa

Viatjar cap a indrets llunyans fa que les coses de prop, precisament per tenir-les a l'abast, no solem mirar-les, no hi donem importància i ni les mirem. La Crosa podria ser-ne una, per tant proposem de fer-hi una volta a peu.

La primavera és bona època per anar-hi: aquells que són de lluny o no gaire caminadors poden anar amb cotxe fins al Km.9 de la carretera de Girona a Santa Coloma, deixant-lo a l'antiga terrera de Vilobí, a mà dreta, just on hi ha el rètol de "La Crosa, lloc protegit".

Des d'aquest indret i travessant la carretera, ja tenim la vista de la Crosa. Observarem la totalitat del cràter. Si acluquem els ulls i pensem que el que es veu és el forat de la xemeneia del volcà, Déu n'hi do quin espetec degué fer en formar-se!

Seguint tota vora de carretera, per l'esquerra, just on acaben les alzines i comencen els avellaners, agafem el camí de la carena que, tot prenent alçada, ens mena a Sant Llop; a la dreta tindrem la terrera d'en Costa, on es poden apreciar les diferents capes de tosquiija que ens ajuden a entendre que l'activitat volcànica degué tenir moltes i successives fases, però no ens hi entrem gaire que tot just comencem a caminar.

Ja som a les envistes de Sant Llop, ermita exclaustada però que s'adverteix clarament pel nom i la forma, reconvertida en torre de guaita, amb un fossat que l'envolta, ple de deixalles i mig enrunat; aquí podem fer la reflexió que les coses netes (de deixalles) serien força més boniques i en tot cas més presentables. Els que siguin atrevits i s'enfilin al teulat tindran una vista de la comarca de la Selva com poques vegades n'han gaudit, i només són a 225 m. d'alçada.

Vist Sant Llop baixem uns 400 metres fins a trobar el coll de camins de la Creu de Sant Llop. Aquí hi arriba la carretera que venint de Sant Dalmaí i continuant per can Boades menava a Aiguaviva i cap a Girona (malauradament avui dia tallada i barrada). També es pot baixar al fons del cràter i a la mina, però com que proposem donar-li la volta continuarem carena endavant per la carretera, que ara està molt malament.

I és que aquesta carretera és un dels carrers de la urbanització projectada fa uns 15 anys a can Boades; sortosament es pogué aturar. Si voleu podeu continuar pel mig del bosc, sempre per la cresta, i fareu el camí vell, que encara s'aprecia perfectament.

Vet aquí que en arribar a darrera can Boades, amb vistes esplèndides a sol ixent (Aiguaviva i camp d'aviació, Girona al fons) ja heu caminat uns dos quilòmetres i mig. Haureu vist que, gairebé sempre al costat esquerre, les alzines i els suros hi són presents: és la part de bagueny del cràter, i l'aulet és esponerós en el sotabosc i, amb sort, podeu veure-hi frares (ho diem perquè ara ja no en surten ni

al mig de les faves). Per la banda dreta, el bosc sol ser de pins. També haureu vist brucs, argelagues, moltes esparragueres, ginestes i ginestells, galzerans, estepes i farigola. Segons l'època, podeu sentir cantar o veure tudons, mallarengues, estornells, pardals, puputs i rossinyols, haureu apreciat rastres de conills, llebres i esquiroles i qui sap si també haureu vist mussols, serps i llargardaixos, i s'ha sentit dir de persones que hi han agafat guilles, musteles i teixons.

Fins ara hem caminat per la part més agresta de la carena de la Crosa; des de darrera can Boades baixem molt ràpidament cap a dins del cràter seguint un camí

fressat pel pas de tractors i màquines agrícoles; un cop a dins se'ns presenta davant nostre el fons del cràter ben conreat. Som just a la banda contrària d'on hem començat, i la vista també és oposada: ara ho veiem des de baix, abans des de dalt.

Des d'aquest punt farem una petita desviació i seguint per la banda de dalt d'un "xerbasco", tot vora de camp, fins a

trobar la font del Gat, que molts caçadors coneixen bé per la quantitat d'ocells que solen trobar-s'hi. Aquesta font està molt abandonada però l'aigua hi és present gairebé tot l'any.

Tornem enrera, fins a prop del cobert, i anirem enfilant-nos, ara sense camí marcat, tot vora de camps cap al sector nord de la carena. La vegetació més clara ens indica que anem per la banda de sol, amb molts pins, a vegades carregats de bosses de cuques. A la dreta ens queda la zona de la Granja d'Estanyol i, a l'esquerra, un vessant suau cap al cràter. Havent fet un quilòmetre aproximadament entre marges i camps ja som als turons a les envistes de can Coll i can Gironès.

Des d'aquí podem baixar al fons, cap a unes taques de bosc; són les vores d'un volcà petit de tipus estrombolià que es troba dins del gros, de tipus d'explosió; visualment, hi ha poca diferència, però la presència de pedres tosques i grosses ens l'assenyala. Aquesta raresa és una de les causes (junt amb les grans dimensions) que fan que la Crosa tingui un gran valor geològic i que per aquest motiu ha estat objecte de molts i variats estudis. Degut a aquesta singularitat, va entrar en el Pla d'Espais d'Interès Natural de Catalunya.

Vist això, tornem a dalt i, seguint per carreteres de vora els avellaners, arribarem a la carretera asfaltada, que acabarem de seguir fins a l'aparcament de l'inici.

L'aparcament havia estat un turó alt gairebé com Sant Llop, però en bona part ha estat colgat entre el camp d'aviació i l'autopista; molts deuen recordar el tràfic de camions quan es feien aquestes obres i amb quina rapidesa, d'un dia per altre, anava reculant la terrera fins a no quedar-ne res. Ara és un abocador "controlat" de deixalles de fusta que contaminen l'aigua dels pous de l'indret.

Si us queda delit podeu baixar altra vegada al fons i, en un rec, prop d'una pomera, veureu la boca de la mina de desguàs que, travessant aquesta carretera, surt a sota can Bosch, al torrent de Tornavell.

Per l'altra banda, podeu arribar a l'ermita de Les Fonts que precisament se'n diu així per haver-hi una bassa i una font amb aigua constant, que tal volta sigui una mina, avui cegada, per desguassar també els fons del cràter.

En la volta que podeu haver fet a la Crosa, d'uns cinc quilòmetres, haureu vist de tot, molt i variat, tant en l'aspecte de plantes i vegetació com d'animals i ocells. També es poden recollir pedres i minerals. En definitiva coneixereu més la Crosa i, si es coneix, s'estima i se'n té cura, i ens reca si es malmet.

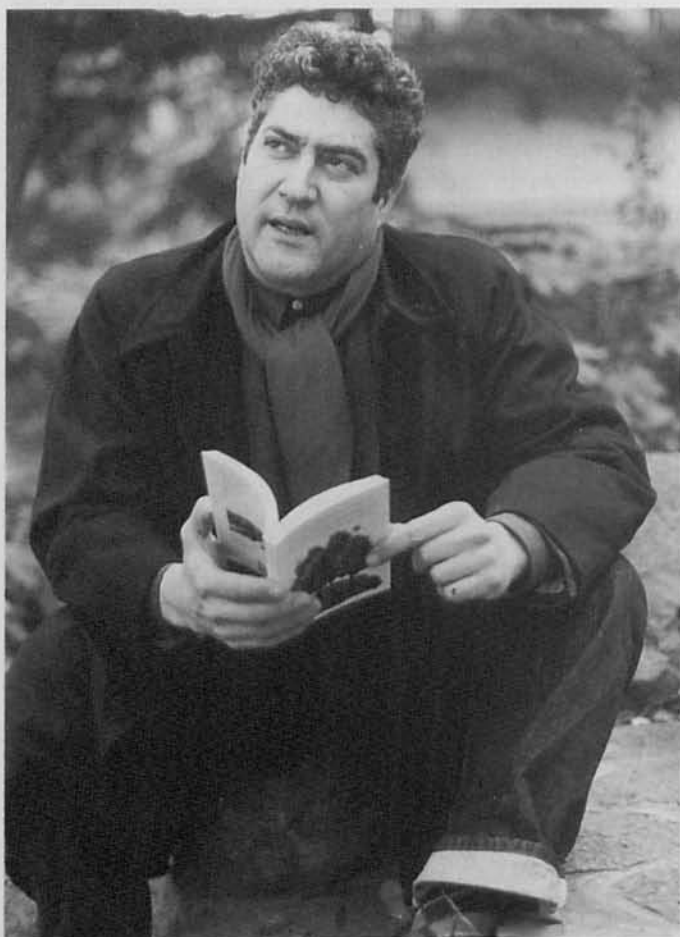
Si heu fet la volta al matí ja tindreu gana, que es pot calmar en qualsevol restaurant de la zona, tant de Sant Dalmai com de Vilobí, Brunyola o Estanyol, i si s'ha donat la volta a la tarda trobareu el sopar bo i el llit planer i tou a l'hora d'anar a dormir.

Coneguem els nostres escriptors

Quim Monzó

Feia un dia molt bonic. Per ser febrer, el sol escalfava força i la ràdio trencava el silenci de l'entorn. De sobte, un dels locutors va llegir la narració de Quim Monzó: "El cas del bitllet de mil", i vaig decidir que parlaria d'ell a TOSQUIJA.

Quim Monzó va néixer a Barcelona l'any 1952. Ha treballat com a grafista, realitzador cinematogràfic, corresponsal en alguns grans conflictes bèl·lics (Vietnam i Cambotja), articulista de periòdics com *El món*, *El Correo Catalán*, *Diario de Barcelona*, *El País* o *l'Avui*, narrador, traductor i, entre moltes altres feines que configuren la seva vida polifacètica, col·laborador del programa "Xec en blanc" de Catalunya Ràdio. Com a narrador, el podríem considerar un dels molts autors de la "generació dels 70" (veure TOSQUIJA núm.20, "Coneguem els nostres escriptors: Montserrat Roig") que volien trencar les lleis de la narrativa tradicional i dels gèneres literaris.

La seva primera novel·la *L'udol del griso al caire de les clavegueres* (1976) ja mostra la voluntat de conrear una temàtica actual i dinàmica, lligada als problemes i mites de la joventut i del món pop. L'any 1977 realitza una publicació conjunta amb Mesquida, *Self-service*. Aquesta novel·la és fruit de la línia que la revista *Tecstual* volia imposar: la constant innovació i l'experimentació narrativa. *Uf, va dir ell* (1978) i *Olivetti, Moulinex, Chaffoteaux et Maury* (1980) esdevenen la seva obra més sòlida. Com podreu observar en la narració que us proposo, en general l'autor parteix d'una realitat quotidiana que mitifica o relativitza alhora que amplia i dilata fins a límits insospitats.

Destaquem també: *Benzina* (1983), *L'illa de Maians* (1986) i el recull de prosa *El dia del senyor* (1984).

MERCÈ RABIONET I RIBAS

Veieu doncs "El cas del bitllet de mil" (*Uf, va dir ell*, 1978).

"La conveniència de no observar els bitllets amb un excés d'atenció se'm féu evident quan la cara de José Echegaray que em mirava des del bitllet verd de mil peles que sostenia a les mans, mogué els ulls i esguardà un lloc una mica a la meua dreta (vaig pensar que segurament mirava el cul de la Verònica Miriel que tenia a la paret, enganxat amb xinxetes). Després, observà la cambra amb parsimònia conscient i, finalment, em mirà de fit a fit amb un esguard tan violentament estúpid (i alçava els bigotis, que li degotaven sang, i els ullals li xisclaven, impacients) que vosaltres hauríeu fet el mateix que jo: bufetejar-li la cara fins a fer-lo plorar i, ja irats i desencaxats, arrencar-li els ulls, guardar-los a la butxaca de la jaqueta, tot llençant el bitllet a terra, i fugir cap al carrer a la recerca d'algun bar concorregut on, després de tres chartreuses, em cal observar-los per a adonar-me de la veracitat del que ha succeït, sense saber com explicar-ho a la gent, clients i cambres que em miren aterrits, observant-nos alternativament, a mi i als ulls roigs de venes esclatades, que oscil·len, llefiscosos, en el plat de porcel·lana rosa".

*Castells de Catalunya***Castell
de Montroig**

Si anem a Darnius, allà on l'Alt Empordà es mostra més muntanyós i boscos, podrem veure una muntanya de silueta cònica on hi ha el castell de Montroig.

D'aquest castell, malgrat haver estat escenari de batalles i invasions i d'estar en lloc estratègic i dominador, en tenim poques notícies en comparació a la història que deuen servir les seves parets.

L'any 1070 ja es té notícia del castell de "Monterogo" entre els dominis del comte de Besalú.

El 1285 el rei Pere "El Gran" transcorregué uns dies a Darnius i ben segur que passà per aquest castell.

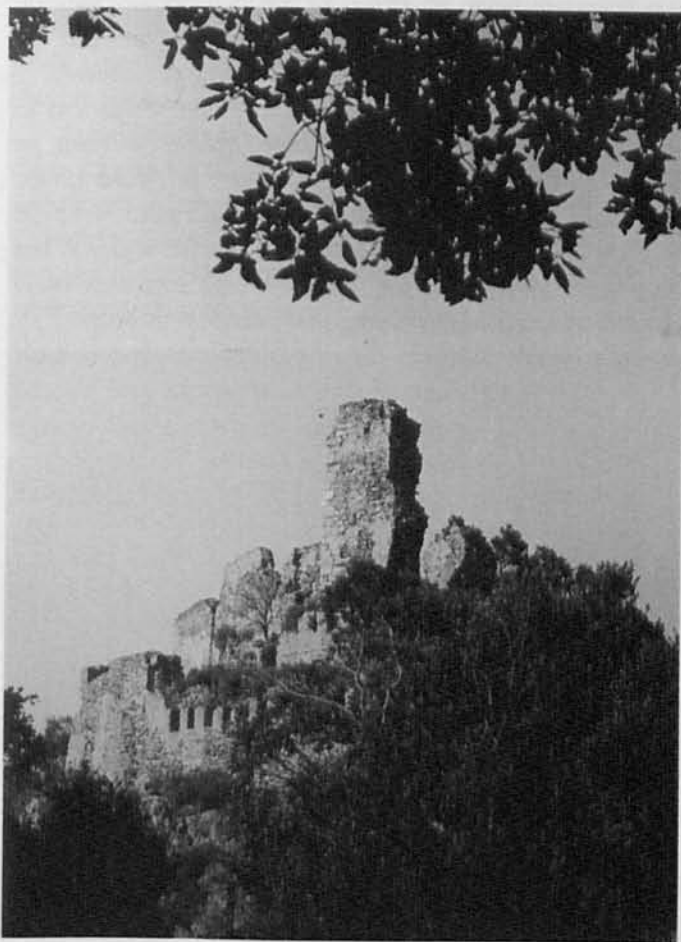
En un cens de les guarnicions dels castells de l'Empordà fet el 1292 se'ns diu que al castell hi havia divuit homes armats per a la defensa. Cal considerar-lo, doncs, un castell important.

El fet d'armes més important tingué lloc durant la

Guerra Gran entre els anys 1793 i 1795, quan hi hagué la batalla de Montroig o de la Muntanya Negra (1794). Els francesos s'havien apoderat de la zona i les forces de "La Unión" no pogueren foragitar-los malgrat els molts intents. En un dels combats va morir el general en cap francès Dugomier.

Per anar-hi hem de travessar el riu Ricardell i després de deixar el cotxe continuarem a peu durant uns quinze minuts per un camí que fa força pujada. A dalt podem passejar enmig de parets carregades d'antigor o del formigó d'un niu de metralladores segurament de la Guerra Civil, o fer revivre la llegenda d'una serp gegant que vigila un tresor mentre explorem les galeries subterrànies d'una antiga explotació minera abandonada, just a sota les parets del castell.

ALBERT SALA I VALLS

Fruitex, S.A.

VILOBÍ D'ONYAR

Entrevista

Els escacs

Aquesta activitat esportiva és poc coneguda a Vilobí (tal volta perquè no fa soroll). Per tant cal que tots sapiguem que el Club Escacs Vilobí APA - que és així com s'anomena - està molt ben considerat arreu de la comarca i a nivell de la Territorial gironina.

Però ja se sap que darrera de tota activitat que funciona ha d'haver-hi persones que treballen i col.laborin amb gust i afecció perquè sigui així. Solen fer-ho sense rebombori. En aquest cas parlarem amb ells i els presentarem: són en Felip Mató, president, l'Angel Fauchs, vicepresident, i en Toni Mengíbar, tresorer. Amb ells ens trobem al local social de l'APA per fer una xerrada.

TOSQUIJA.- Expliqueu com va començar això dels escacs a Vilobí, que és una "afició" que no havia tingut gaire volada.

Felip Mató.- Va començar quan en Ros i jo ens jugàvem les cerveses a una partida d'escacs quan hi ha gent que ho fa als "xinos" o a la botifarra. Ho fèiem a la cervesseria El Pati, i sempre hi havia badocs que anaven comentant les fases de la partida, i una mica per curiositat i una mica per novetat, altres persones també feien partides i es comentaven. En pocs dies va haver-hi un grupet i vam fer un campionat entre tota la colla.

Toni Mengíbar.- Vist que tenia molt èxit, es va decidir fer un Club amb estatuts i federat, era l'any 1987, o sigui que ja portem molts anys movent fitxes. Cal comentar que des del primer moment el propietari de la cervesseria El Pati s'ho va agafar amb entusiasme i va posar tota la col.laboració que va convenir. Crec que si el senyor Magallanes no ens hagués ajudat tal vegada no hauríem arrencat i ara no en parlàriem. Repeteixo: la bona disposició fou decisiva en els primers moments.

Angel Fauchs.- Jo vaig jugar de casualitat, era dels que mirava i un dia que en faltava un em van dir que m'hi posés i encara que veia moltes fitxes vaig ocupar la plaça perdent, això sí, amb tots els honors. Era la primera partida que perdia però ja estava enganxat.

TOSQUIJA.- Quina continuïtat té aquest començament?

Angel Fauchs.- A part del nostre campionat vam fer unes simultànies d'exhibició amb bons mestres, un any amb en Roselló i l'altre amb en Fluvià (campionat provincial de l'any 88).

Toni Mengíbar.- Érem uns 25 associats i fèiem el nostre campionat social, que encara es fa. En aquell temps, l'Ajuntament ens va ajudar amb una subvenció que

va servir per comprar rellotges. Penseu que l'any 88, el pressupost era de 28.000 PTA.

Felip Mató.- Amb el club muntat i un cop federats i reconeguts, comencem a jugar a fora, al campionat Open de Girona i al provincial per equips amb el nom de Club Escacs El Pati, però cap a l'any 89 va haver-hi una moguda interna: hi havia dues candidatures per a les eleccions a la junta i la guanyadora va decidir integrar-se a l'APA, així podíem jugar els caps de setmana (que al bar no anava bé perquè hi havia massa gent) i el jovent podia entrar-hi. Aquí va començar una segona etapa del Club Escacs Vilobí.

Angel Fauchs.- Les dues candidatures van quedar fusionades en una sola en haver-hi renúncia per part de diverses persones.

Toni Mengíbar.- En Lluís Cabarrocas, aleshores president de l'APA, ens va indicar la possibilitat d'entrar a l'Associació Pere Antoni com una secció més de les diverses que llavors hi havia en actiu; ja que així podíem tenir un local que ens era imprescindible, i ens ha anat molt bé.

TOSQUIJA.- Quin planter de jugadors teniu actualment?

Toni Mengíbar.- Dels veterans que hem viscut tota la història del Club d'Escacs Vilobí, només quedem en Felip, en Fauchs, en Toni Noguera, en Ros, en Turon, en Navarro i jo.

Angel Fauchs.- Ara devem ser uns 25 però hi ha un grup de jovent que s'ha incorporat en els últims dos o tres anys i que apreta molt fort. Donen moltes sorpreses en el campionat social i ja es barregen en els primers llocs.

Felip Mató.- Aquesta colla i d'altres són els que cada any hem estat a la Festa dels Escacs a Vilobí, que sempre acaba amb unes simultànies amb jugadors de prestigi com l'Alsina, etc., i que ja se n'ha parlat a altres Tosquiges.

Toni Mengíbar.- L'any passat es va fer un campionat infantil i a mesura que n'aprenquin seran els futurs campions de Vilobí.

TOSQUIJA.- Com està estructurat i quina presència té actualment el Club Escacs Vilobí APA?

Felip Mató.- Actualment tenim 13 jugadors amb fitxa federativa i uns 17 que vénen assíduament, participant en totes les rondes i campionats que fem, tenim dos forasters, un de Salt i l'altre de Riudellots, són socis i sempre han jugat amb nosaltres.

Angel Fauchs.- Nosaltres no fem gaire fressa. Exteriorment ens veuen dues vegades a l'any: en el torneig de la Festa Major i en la nostra Festa dels Escacs.

Toni Mengíbar.- El nostre pressupost és de 140.000 PTA, que surten d'una rifa anual que sol tenir molt bona acollida, de l'aportació de l'APA a la secció on estem enquadrats i de la col.laboració de cases comercials, i que des d'aquí aprofitem per donar les gràcies. També vull dir que qui vulgui apuntar-se pot dirigir-se a qualsevol de nosaltres tres o bé passar un dimarts al vespre pel local social del Club Escacs Vilobí Associació Pere Antoni.

TOSQUIJA.- Quines previsions teniu per al futur?

Toni Mengíbar.- Pensem que a Vilobí podríem fer una trobada provincial d'escacs amb unes partides ràpides on tothom jugués, i que acabés amb una arrossada. Hem fet un sondeig per altres clubs i tots veuen molt bé fer una trobada a nivell provincial. És clar que el muntatge portarà feina i organització però serà molt bo.

Felip Mató.- Té un futur prometedor. En aquests moments i amb col.laboració amb l'Associació de Pares i l'Escola Madrenys fem unes classes d'escacs amb 14 assistents. Els pares i els mestres ho veuen bé i és que els bons jugadors d'escacs surten de començar a moure fitxes des de petits, a l'escola.

Angel Fauchs.- Ara sortim a competir i fer conèixer que el Club Escacs Vilobí està consolidat i molt ben vist a nivell provincial; la prova la tenim que aquests dies el Consell Comarcal de la Selva ens ha donat l'organització de la segona ronda del campionat escolar en què hi ha 11 participants de Vilobí d'entre els 50 que hi participen en total.

TOSQUIJA.- Què voleu afegir al que ja s'ha explicat?

Toni Mengíbar.- Que els escacs són un joc molt útil per a la vida; l'experiència i aprenentatge que s'adquireix analitzant les jugades i l'estratègia de la partida és molt útil per a la vida perquè aprens a analitzar situacions i a resoldre-les. També l'autodisciplina que suposen els escacs és bàsica i útil per a l'aprenentatge i desenvolupament de segons quines professions.

Felip Mató.- Vull precisar que la feina que ara s'està fent es veurà d'aquí a tres o quatre anys, sobretot en el tema escolar.

Angel Fauchs.- Explicaré una anècdota perquè veieu que ens en passen de totes. En el primer campionat Open de Girona en què vam participar els de Vilobí ens va tocar per sorteig fer parella a en Felip i a mi. Com que tots dos érem del mateix poble, per quedar bé i fer punts - era de partides ràpides - vam decidir fer taules, cosa molt difícil tractant-se de partides ràpides, i vam acabar només amb el rei de cada un. Ens van desqualificar perquè se'ns havia vist el llautó i és que ni els mateixos jutges se'n sabien avenir de com ho havíem fet. Són coses que passen quan vols quedar bé i fer quedar bé a l'equip.

TOSQUIJA.- Ja està vist que les peces dels escacs van per feina, és una activitat que té molts avantatges i que a Vilobí està ben encaminada pel que es veu i, mentre hi hagi persones amb ganes, anirà més endavant encara.

LLUIS BALL-LLOSERA

El colesterol, és un "problema"?

Aquesta qüestió i els efectes beneficiosos i indesitjables de la multitud de medicaments comercialitzats per reduir-ne l'excés planteja una recent revisió crítica publicada al "Butlletí Groc" de l'Institut Català de Farmacologia de la Universitat Autònoma de Barcelona¹.

Un dels grans reptes de la Medicina moderna és el de demostrar amb la màxima certesa possible els diagnòstics i el benefici real dels tractaments, mitjançant estudis d'investigació amb el nombre de pacients suficient que permeti donar-los-hi validesa estadística. No té res d'estrany, doncs, que sovint hàgim de reconsiderar actuacions encunyades per la força de la tradició, però que no resisteixen una anàlisi estadística rigurosa.

En animals d'experimentació i en estudis observacionals s'ha vist l'associació "nivell de lípids plasmàtics alts (sobretot els de colesterol)-desenvolupament d'arterioesclerosi-atacs de cor". Per això s'ha proposat reduir el colesterol de la sang per sota dels límits considerats perillosos. Però aquest punt de vista no és unànimament acceptat. Tres revisions recents dels assaigs clínics sobre reducció del colesterol amb dieta o bé amb medicaments conclouen que, com a màxim, la reducció del colesterol es pot seguir d'una reducció mínima, estadísticament no significativa, de la mortalitat per atacs de cor, o ni això.

S'han realitzat nombrosos assaigs clínics per comprovar els possibles efectes beneficiosos de la reducció del colesterol sobre la mortalitat de causa cardíoc-vascular amb dietes, acompanyades o no de tractament amb medicaments. En tots ells els resultats no han estat massa espectaculars, sinó contradictoris. A més, probablement degut a la pressió comercial, en les revisions publicades hi ha tendència a citar només els assaigs "positius" (en els quals s'hi ha demostrat algun efecte beneficiós associat a la reducció del colesterol), però no els "negatius". Per exemple, la revisió conjunta dels 22 assaigs clínics coneguts fins ara indica que la reducció del colesterol no modifica la mortalitat global ni la mortalitat per atacs de cor; no obstant, els assaigs "positius" són molt més citats que els "negatius". A més, fins ara els estudis s'han realitzat gairebé exclusivament en homes i en grups d'edat mitjana, de manera que els resultats (en cas que fossin "positius") serien poc extrapolables a tota la població.

Com a curiositat estadística, sembla que s'està demostrant que la reducció del colesterol amb medicaments

s'associa a un increment de la mortalitat per violència, bé que no es coneix el mecanisme d'aquest efecte, de tal manera que el que es modifica és la causa de la mort, no la mortalitat total.

El contrapès d'aquest batibull estadístic és que els experts en dietètica asseguren que es pot assolir una reducció de les xifres de colesterol amb una vida sana: algun ajustament de la dieta i una sensible modificació de certs hàbits com el de fumar o el consum excésiu d'alcohol, un exercici moderat i el manteniment del pes ideal; a més, la dieta no només redueix el colesterol sinó que equilibra el pes corporal i redueix la tensió arterial, dos factors que també milloren el pronòstic de la malaltia coronària. Des d'aquest punt de vista, els fàrmacs es poden evitar totalment, o es poden emprar com a suplementos en els pocs casos en què una dieta ben dissenyada (i ben seguida per part del pacient, naturalment) no sigui satisfactòria.

En qualsevol cas és el metge qui té la responsabilitat i l'última paraula no sols pel que fa a la valoració del risc cardíoc-vascular individual de cada pacient sinó també a l'hora d'escollir la millor opció terapèutica a la llum dels coneixements actuals i el seu seguiment, sobretot si tenim en compte que hi ha opinions molt diverses sobre la necessitat de reduir els nivells de colesterol, que encara ens manquen molts més estudis clínics i que el tractament amb medicaments no està desprovist d'incomoditats d'efectes indesitjables ni de cost.

La finalitat última d'aquestes consideracions és proporcionar informació als metges i pacients per tal d'evitar "convertir en malalts una proporció important de persones sanes".

ANGEL VINYES-MIRALPEIX I GASSÓ

Especialista en Medicina Interna.

Bibliografia

1.- Anònim. *Beneficis i riscos del tractament de la hipercolesterolèmia.*

Butlletí Groc, 5(3): 9-14, juliol-setembre de 1992. Institut Català de Farmacologia. Universitat Autònoma de Barcelona.

Faves i pèsols

Plats soltes

De faves i pèsols en tenim tot l'any gràcies als congeladors. Però és ben segur que, quan és la seva època i acabats de collir del camp, el seu sabor i qualitat són immillorables. Són els primers després de les cols i bròquils de tot l'hivern que ens anuncien l'abundor de l'estiu amb tota mena de vegetals.

Aprofitant que estem a la temporada d'aquests vegetals, he recollit en les receptes d'aquest número de Tosquija dues maneres de preparar-los.

Amanida de faves

Ingredients:

1 quilo de faves desgranades ben petites i tendres
100 grs. de pernil salat

Enciam

Menta

Vinagreta: oli, sal, pebre, vinagre i mostassa

Preparació:

Es fan bullir les faves amb sal i un brot de menta, procurant que quedin "al dente".

Quan són fredes es posen en una safata i s'hi barreja enciam tallat en juliana, el pernil tallat petit i fulles de menta fresca també trinxades.

Al moment de servir-ho s'hi tira la vinagreta per sobre.

Pèsols amb cebetes

Ingredients:

Pèsols

Cebetes

Cansalada viada

Oli

Mantega

Sal, pebre, sucre

Preparació:

En una cassola o paella de cul gruixut, feu sofregir la cansalada tallada petita i les cebetes amb poc oli.

Abans que sigui ros, poseu-hi els pèsols, la sal, el pebre i una culleradeta de sucre desfet amb aigua i deixeu-ho coure amb el foc ben baix.

Quan sigui cuit poseu-hi la mantega i serviu-ho.

TANCAMENTS D'ALUMINI P.V.C. I VIDRE PER OBRA NOVA I REHABILITACIÓ

- ✓ Finestres
- ✓ Portes
- ✓ Correderes
- ✓ Mampares de bany
- ✓ Divisions modulars, despatxos
- ✓ Tancaments i tota modalitat de decoració en alumini
- ✓ Miralls, vidres decoratius i jardineres

Pressupostos sense compromís

ALUMINI, garantia europea en anoditzats i lacats P.V.C., perfils i sistemes VEKA, núm. 1 a Europa.

Estem al Carrer Ripoll, 30-32 (xamfrà carretera Castanyet) – Telèfon 84 13 67

SANTA COLOMA DE FARNERS (Girona)

Gràcies per la vostra atenció

Normativa vial a l'escola

Se'm va ocórrer la idea de donar classes de normativa vial després d'haver viscut la mort per accident de circulació de molts dels meus amics. Això et fa rumiar! però el que et fa rumiar de veritat no és la mort de les persones sinó que moltes d'elles han quedat maln físicament o psíquica. Això sí que et fa rumiar!

Quan vaig entrar a la Policia Municipal, em vaig adonar que hi havia un grup d'agents que es dedicaven a aquesta tasca amb la mainada de les escoles del poble. Vaig apuntar-m'hi.

El primer any - l'any passat - no vaig poder donar gaires classes, només a un 5è d'EGB d'una escola pública i a una guarderia. Llavors em van proposar de fer un curs d'especialització de Normativa Vial. Vaig acceptar ja que el tema m'anava interessant i pensava que podia ser profitós de cara la mainada.

Un parell de mesos després d'haver fet el curs em van demanar de fer un seminari en un taller d'adolescents marginats - nens rebutjats - socialment i familiar. Vaig acceptar ja que suposava un repte per a mi. El primer dia que vaig entrar a la classe, vaig trobar-me deu persones amb la mirada clavada damunt meu i amb una certa desconfiança.

Jo vaig lluitar perquè aquests nens s'adonessin que els policies no són tan dolents com alguns ens pinten i vaig procurar infondre'ls confiança. Penso que va funcionar. Tot això em va acabar de convèncer que les meves classes podien ser interessants. En començar aquest curs vaig adreçar-me a la directora de l'escola de Vilobí i li vaig dir si podia donar classes als nens de 4t, 6è i 8è. Tant ella com la resta

del professorat es van mostrar molt interessats pel tema. El mes d'octubre van començar les classes. El meu objectiu principal és que sàpiguen el que és veritablement un guàrdia urbà i sàpiguen distingir-lo dels protagonistes de les pel·lícules.

El programa que treballo a l'escola és el següent:

A 4t: aprendre a respectar-se els uns als altres en el carrer quan van en bicicleta, no molestar els conductors dels vehicles, ja que pot suposar un perill per a ells i als altres. També se'ls ensenya els senyals bàsics.

A 6è: treballar més a fons les normes de circulació i que aprenguin a circular en bicicleta de manera correcta, ja que ells van massa segurs d'ells mateixos, i això és un perill encara que visquem en un poble petit. També vull que s'adonin que la ciutat és molt diferent en la forma de comportar-se.

A 8è: treballar unes normes clares per treure's la llicència de ciclomotor, i una vegada l'obtinguin portar sempre el casc, tota la documentació a sobre i ser molt prudents.

També un dels meus objectius és parlar de la drogaaddicció i que s'adonin de les conseqüències que tot això pot tenir.

Per últim, vull demanar als pares dels alumnes que se solidaritzin amb mi i que entre tots puguem fer uns carrers més alegres i segurs.

Nota: voldria agrair la col·laboració de l'Ajuntament de Vilobí i de tots els professors que s'han portat molt bé amb la meva persona. I també a la Policia Municipal de Salt que m'ha ajudat molt a tirar endavant tot això. Gràcies de veritat!

INÈS JOU i MATAMALA

Entrevista a la Inès Jou i Matamala

1. Com et va passar pel cap de ser policia? —Perquè des de petita m'agradava ajudar la gent. També m'agradava molt dedicar-me a la gimnàstica.

2. Quants anys fa que treballes de policia? —Un en servei actiu.

3. On vas anar a estudiar? —A l'Escola de policies de Catalunya, a Mollet del Vallès.

4. Quins estudis necessites per ser policia? —Només el Graduat Escolar.

5. Li agrada al teu pare que facis de policia? —Sí, molt, perquè és un bé per a la societat i una seguretat econòmica per a mi.

6. Fora d'hores de treball, continues essent policia? —Sí, encara que estigui de vacances o sigui hora de descans, sempre puc actuar de policia.

La vella quaresma

els i les
de la classe de 5è

Fins fa poc temps, la Quaresma era temps d'austeritat de dejuni, abstinència i pasques festes. Començat amb les seves gresques tanca el cicle festiu que havia començat el dia dels Innocents. Amb el Dimecres de Cendra comencen set setmanes de penitències. En les cases que hi havia mainada, s'acostumava a fer amb un cartó la figura d'una dona amb els braços estesos i presència de set carnes, corresponents a cada una de les setmanes de la Quaresma. De vegades a cada cama es penjaven caramells. El diumenge, en sortir de missa, es tallava una cama i així la mainada s'adonava de quant faltava per la Pasqua.

En d'altres llocs, es representava la quaresma amb un gros bocallà i set arangades que em penjaven. Cada setmana, se n'arrancava i menjava una.

Aquí us en posem un parell de models ben diferents — un de tradicional i l'altre una mica més del dia — que hem fet els de 5. Que us semblen?

Al voltant de la Quaresma també hi ha un petit refranyer:

Per la Quaresma
els comediants
poc treballen
i molt deixen

Quaresma plujosa
collita granosa,
si menys fort ho ha,
ni palla ni gra.

Quant la Quaresma plora,
l'hivern ja és fora.

Temps quaresmal,
vent infernal.

7. Et pots equivocar treballant? — Sí, però he de vigilar molt tot el que faig perquè a mi també em poden castigar de varies formes. Em poden treure sou o em poden treure de la feina.
8. Per què vens a fer-nos classes? — Perquè m'agraden molt els nens i vull que aprenguin les normes de circulació. També per evitar els tràgics accidents d'avui dia.
9. Inès, tu venies a aquesta escola? — Sí, per això me l'estimo i he lluitat per venir a donar-hi classes.

10. Quines eren les teves millors amigues quan venies a l'escola? — La Susanna Vargas, l'Esther Cidoncha, la Marta Martorell...
11. Què és el que farà que estiguis més contenta de venir a fer-nos classes? — Que entre tots (pares, mestres i alumnes) aconseguim una vida tranquil·la.

BUSQUETS SITJA, S.A.

CONSTRUCTORA — PROMOTORA

C/. Madrenys, 27
Tel. 47 31 08 - Fax 47 42 31
17185 **VILOBÍ D'ONYAR** (Girona)

Sant Narcís, 4, - Tel. 47 34 10

VILOBÍ D'ONYAR

FUNERÀRIA JORDI MIR

Servei permanent

Serveis a Particulars i per a Companyies

C/. Pirineus, 11
Telèfon (972) 47 32 59
17185 **VILOBÍ D'ONYAR** (Girona)

**PER QUÈ
ELS ARBRES?**

Dora Santamaria

ARBRES

Equip de Tosquiça

EL CULTE A L'ARBRE

Lluís Ball-llosera

**RECORDANT UN
LLEDONER**

Joaquim Puigvert

ELS ARBRES

PER QUÈ ELS ARBRES?

Aquesta mateixa pregunta ens la vàrem fer nosaltres quan algú de la redacció va posar el tema sobre la taula. Però un cop analitzada i garbellada la idea, tots vam estar-hi d'acord.

Per sort, en els nostres pobles i també a la comarca, tenim una important extensió d'arbres. Gaudim de bons boscos, d'arbredes ufanes i de considerables plantacions de fruiters.

Naturalment, tots sabem diferenciar un pi d'un roure! Ara bé, quantes persones joves i potser no tan joves podrien identificar un om, un freixe o un pollancre? Per aquesta raó hem pensat que fer un breu repàs a aquests, gairebé, gegants de la naturalesa si els comparem en proporció a l'home, no hi seria de més.

Aquesta, doncs, ha estat una de les causes per les quals hem triat aquest tema. Volem donar una informació i una descripció breu i senzilla que permeti

Branca de grèvol

Lledoner de can Duc.

un millor coneixement dels nostres arbres.

Parlar de tots seria del tot impossible. Per això hem procurat fer una selecció i hem escollit els del nostre entorn més immediat i bàsicament de creixement espontani. Atesa la seva gran adaptació al nostre sòl, també tractem d'algunes espècies no autòctones.

No podem oblidar que tot i la nostra proximitat a la natura, l'home o, millor dit, la societat de finals del segle XX, de la qual nosaltres els vilobinencs en formem part, tendeix cada cop a ser més "urbanita", més de ciment, i coses tan

elementals i quotidianes per als nostres avis com el coneixement dels arbres, de les plantes aromàtiques o simples herbes que es collien per donar menjar als conills avui han passat al calaix dels records, i d'aquí a ben poc, si les coses no canvien, al bagul de l'oblit.

Creiem que val la pena ser conscients de la importància d'aquest patrimoni ecològic i que com més coneixem una cosa, més podrem valorar-la, estimar-la i sobretot respectar-la.

Heus aquí la resposta a la pregunta inicial de: Per què els arbres?

Lledoner

Celtis Australis

Arbre no gaire alt, de 15 a 20 metres, de tronc dret i capçada arrodonida.

Nom popular: lleroner

Utilitat: per fer forques per batre i mànecs de fuet. Per assecar blat de moro, es feia arran de les cases. Fruits per alimentar el bestiar.

Curiositats: les cases de pagès en solen tenir un. Perquè la fusta no es corqui s'ha de tallar el desembre.

Noms derivats: Lladó, lladonosa, lladosa.

Grèvol

Ilex aquifolium

Arbre que pot arribar als 8 metres d'alçada, de capçada molt ramificada, densa i cònica. Té el tronc dret i l'escorça grisa.

Utilitat: ornamental.

Curiositats: és un arbre protegit.

Noms derivats: Grevoleda, Grevolosa (riu)

Freixe prop de can Salvà

Freixe

Fraxinus oxycarpa

Arbre poc alt, no sol passar dels 10 metres d'alçada.

Utilitats: fusta per fer mobles de qualitat. Mànecs de tràmec i eines de pagès, bastons de passeig, vara de l'alcalde.

Curiositats: Segons la tradició, la vara de freixe va bé per aprendre.

Noms derivats: Freixes, Freixenet.

Llorer

Laurus nobilis

Nom popular: Llor

Fulla perenne, pot arribar als 15 metres d'alçada. Té l'escorça molt

fosca, gairebé negra.

Utilitats: se sol fer servir per cuinar. També en rituals, com a símbol de victòria.

Curiositats: és originari de l'Àsia Menor.

Noms derivats: Sant Julià de Llor, Llorà, Lloret.

Mimoses a Brunyola.

Mimosa

Mimosa pudica

Arbre que destaca per la seva flor, de color groc.

Utilitat: ornamental.

Essències de perfum.

Curiositat: moltes cases de pagès la tenen per fer bonic. Floreixen molt més aviat a Brunyola i Sant Dalmaï que a Vilobí.

Pineda a contallum.

Pi

Pinus pinea

Pot arribar a fer uns 20 metres d'alçada. Té el tronc dret i la capçada ampla en forma de para-sol.

Utilitats: el fruit és el pinyó. Abans se'n feien esclops. De la resina en sortien essències, sabons i fins i tot xarop.

Curiositats: al bosc, sota seu, hi solen haver

bolets. De la seva duresa n'ha sortit la dita "fotre una pinya". D'algunes varietats se n'extreu la trementina. N'hi ha unes 250 espècies i en algunes s'hi instal·len els cucs coneguts per la processonària.

Noms derivats: Pinatell, Pineda, Pinet, Pinós.

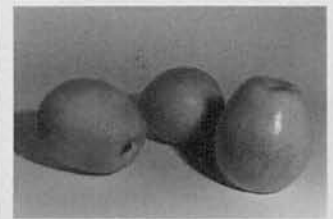
Pomera

Pyrus Malus

Arbre no gaire alt, d'uns 5 a 10 metres, de capçada ampla i a vegades amb branques poc o molt espineses. Sol créixer a les vores dels rius.

Utilitats: de la poma se'n treuen molts derivats com la confitura o la sidra.

Curiositats: abans s'apreciaven molt les

Pomes del ciri.

pomes del ciri però ara ja no se'n fan. Gràcies a una poma que Adam va donar a Eva ara som com som i no d'una altra manera.

Noms derivats: Pomarola.

Pollancre

Populus nigra

És alt i prim, sol créixer als llocs humits.

Nom popular: arbre negre.

Pollancre prop de la resclosa d'en Boira.

Utilitats: fusta de poca qualitat, normalment per caixoneria. A la soca s'hi poden cultivar orellanes.

DOSSIER

Curiositat: sembla ser que per la seva facilitat en corcar-se (pollar-se) li van donar el nom de pollancre. Abunda en plantacions.

Om

Ulmus minor

Arbre alt i esbelt que sol créixer als marges dels rius.

Utilitat: fusta apreciada. Se'n fan els taüts.

Curiositat: actualment els ataca una plaga que fa perillar el seu futur. A Castella sol havern'hi a totes les places.

Noms derivats: Oms, Homs, Omedes.

Om

Roure

Quercus robur

Arbre molt alt que pot arribar als 40 metres,

Roure de can Torradó.

escorça grisenca, més fosca en els arbres més vells, profundament clivellada.

Utilitat: Fusta per mobles, botes de vi, parquet. De roure solia ser el pal de paller.

Curiositats: de la seva duresa en surten les dites "fort com un roure" i "cor

Suro de can Vadó Font, el suro més vell de les rodalies.

de roure". És un arbre sagrat en moltes cultures. El tió, per ser autèntic, ha de ser de roure.

Noms derivats: Rovira, Raureda, Raurell, Rauric. Can Roure.

Saula

Saula

Salix alba

Les fulles semblen les d'olivera. Creix a la vora dels rius, molts cops dins mateix de l'aigua.

Utilitat: a Gran Bretanya en fan pals de cricket. Aquí, estaques, pals i barres. Dels brots tendres s'alimenten els conills.

Curiositat: creix en riberes. N'hi ha moltes de jardinereries. És el possible origen etimològic de Salitja.

Noms derivats: sauleda.

Alsina a can Borrascà.

Alsina

Quercus ilex

Nom popular: aulina, ulzina.

Molt corpulent, perenne, de creixement lent, pot arribar als 20 metres.

Utilitats: fusta, carbó, llenya, les glans per engreixar els porcs i altres bèsties. Per curtir la pell.

Curiositats: el darrer carboner, a cal Magre de Brunyola. En els boscos

d'alzines surten siurenys, rossinyols...

Noms derivats: Aulet (bosc d'alzines). Alsina.

Acàcia

Acacia

Nom popular: Escàcia

Utilitats: serveix per fer estaques i tanques gràcies a la seva resistència a la intempèrie.

Curiositats: quan es fan processons de Corpus, les seves fulles van molt bé per a les catifes. L'anterior camp de futbol de Vilobí tenia les porteries fetes amb fusta d'acàcia.

Suro

Quercus suber

Revestit d'una escorça molt gruixuda que li dóna el nom.

Utilitats: Del suro se'n fan moltes coses i ha generat una de les indústries més importants de les comarques gironines. La seva fusta és molt apreciada com a llenya. Allò que més importància li ha donat són els taps per a cava i vi.

Curiositats: sembla que s'han posat de moda els vestits de suro. És imprescindible per fer el pessebre.

Noms derivats: Can Sureda. Surós. Delsuro ha sortit el verb surar que vol dir flotar.

Plàtan

Platanus orientalis

Són molt alts, poden arribar als 30 metres. Capçada ampla i densa.

Utilitat: de la seva fusta se'n fan escuradents, caixes, agulles d'estendre roba... A l'estiu van molt bé per la gran ombra que fan.

Curiositats: són els arbres que poblen la Devesa de Girona.

Utilitats: fusta tova, va bé per fer paper. Els mobles d'àlber solen durar molt temps.

Curiositats: molts retauls barrocs eren fets amb aquesta fusta.

Noms derivats: Albera.

Nom popular: xifrer
Utilitats: paravents. Les boles tenen propietats curatives.

Curiositats: és un símbol d'hospitalitat. Solia haver-n'hi un, dos o tres davant de les cases de pagès. Un volia dir que s'oferia aigua a qui passava per allà; dos, aigua i menjar; tres, menjar i dormir. Sembla ser que un xiprer davant de la façana servia d'agulla de rellotge de sol per a la gent que treballava al camp.

Noms derivats: Can Xifra, Xifra, Xifró.

Vern

Alnus glutinosa

Té el tronc molt dret i llis i la capçada allargada.

Utilitats: la fusta és fàcil de tornejar. Se'n feien els esclòps. Carbó de vern.

Vern.

Curiositats: el pal de vern servia per a la foguera de sant Joan. No es podreix dins de l'aigua.

Noms derivats: Verreda, La Verreda.

Noguer

jugans regia

Arbre robust, pot arribar fins als 30 metres. Sol créixer a les vores dels rius.

Utilitats: de les nous se'n fa ratafia. La seva fusta és molt apreciada per a la construcció de mobles.

Curiositats: diuen que

Sauquer

Sambucus nigra

Baix i apaïsat, soca amb medul·la tova.

Nom popular: saüc

Utilitat: propietats medicinals, la seva flor, en infusions d'un 2 per cent, va bé per les inflamacions. Petadora.

Curiositats: Recol·lecció de flors per sant Joan. Seca a l'ombra. Abans la mainada en feia petadores. Es fan perfums de flor de saüc per la conjuntivitis i la respiració.

Noms derivats: Can Sauc. Suqué.

Flor d'avellaner.

Olivera

Olea Europea

No gaire alt, la soca sol tenir formes molt retorçades.

Utilitats: fruita, oli. Fusta de qualitat medicinal per fer baixar la pressió.

Curiositats: l'hivern del 1956, a causa de les glaçades, se'n van perdre moltes. Hi va haver trulls a Santa Coloma i Anglès. Símbol de la pau.

Noms derivats: Can Oliveras, Can Olives, Pico-olives.

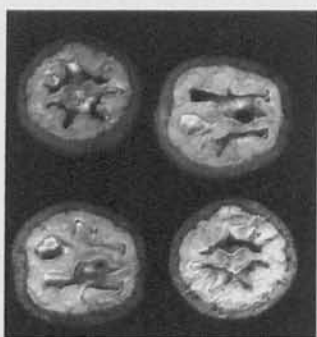
Xiprer a can Cendra.

Xiprer

Cupressus sempervirens

Arbre de fins a 30 metres, de capçada generalment molt estreta i llarga.

Talls transversals i longitudinals de nous.

dormir sota un noguer porta malastrugança.

Noms derivats: Noguera Pallaresa, Noguera Ribagorzana, Can Noguer, Noguera.

Nespler

Nesplus germanica

Arbre espinós, de fulles el·líptiques i flors blanques.

Utilitats: el seu fruit, la nespla, és comestible. S'han de posar a covar en palla.

Curiositats: és un arbre en vies d'extinció.

Noms derivats: Nespleda.

Cirerer.

Figuera

Ficus carica

N'hi ha de molts tipus. Molt fràgil. Les fulles són molt grans, d'uns 20 centímetres. Tenen poca alçada.

Utilitat: de les figues se'n fa mermelada i són bones per menjar seques. La llet de la figuera diuen que va bé per a les berrugues.

Noms derivats: Can Figueres, Figueres, Figuerola.

Figuera.

Cirerer

Prunus avium

Arbre més aviat baix, d'uns 10 metres com a molt, de capçada ampla i escorça rogenca.

Utilitat: fruita, mobles. De la seva fusta se solen fer els violins.

Curiositats: el seu fruit convé a la gent excessivament grassa ja que segons els metges és un enganyafamats. Són famoses les cireres de Llers.

Noms derivats: Saret o Ceret, que vol dir cirerer.

Cirerer d'arboç

Arbutus unedo

Nom popular: arboç

Arbust que es fa arbre si es deixa créixer. Perenne.

Utilitat: fruita, confitura, aiguardent i llenya.

Curiositats: les fulles van bé per curar diarrees. El fruit, menjat amb desmesura, provoca berrugues. És el famós "madroño" de Madrid.

Noms derivats: Ca l'Arboser.

Castanyer

Castanea sativa

Pot arribar a fer 30 metres d'alçada.

Utilitat: fruita. Fusta per a mobles, bótes de vi, bastons, balancins, penjadors,, La terra de castanyer va molt bé per a les flors.

Curiositats: hi ha una dita que diu "per sant Martí castanyes i vi". Va ser introduït a casa nostra pels romans.

Noms derivats: Castanyet, Can Castanyer. De lacastanya també ha derivat l'expressió "fotre una castanya".

Avellaner

Corylus avellana

Nom popular: vallaner.

Arbret que floreix a l'hivern.

Utilitat: avellanes, llenya.

Curiositats: "Per santa Margarida l'avellana és mitja, per santa Magdalena l'avellana és plena" diuen. En temps de guerra es fumava la fulla. S'aconseilla no provar-ho.

Noms derivats: Can Ballana.

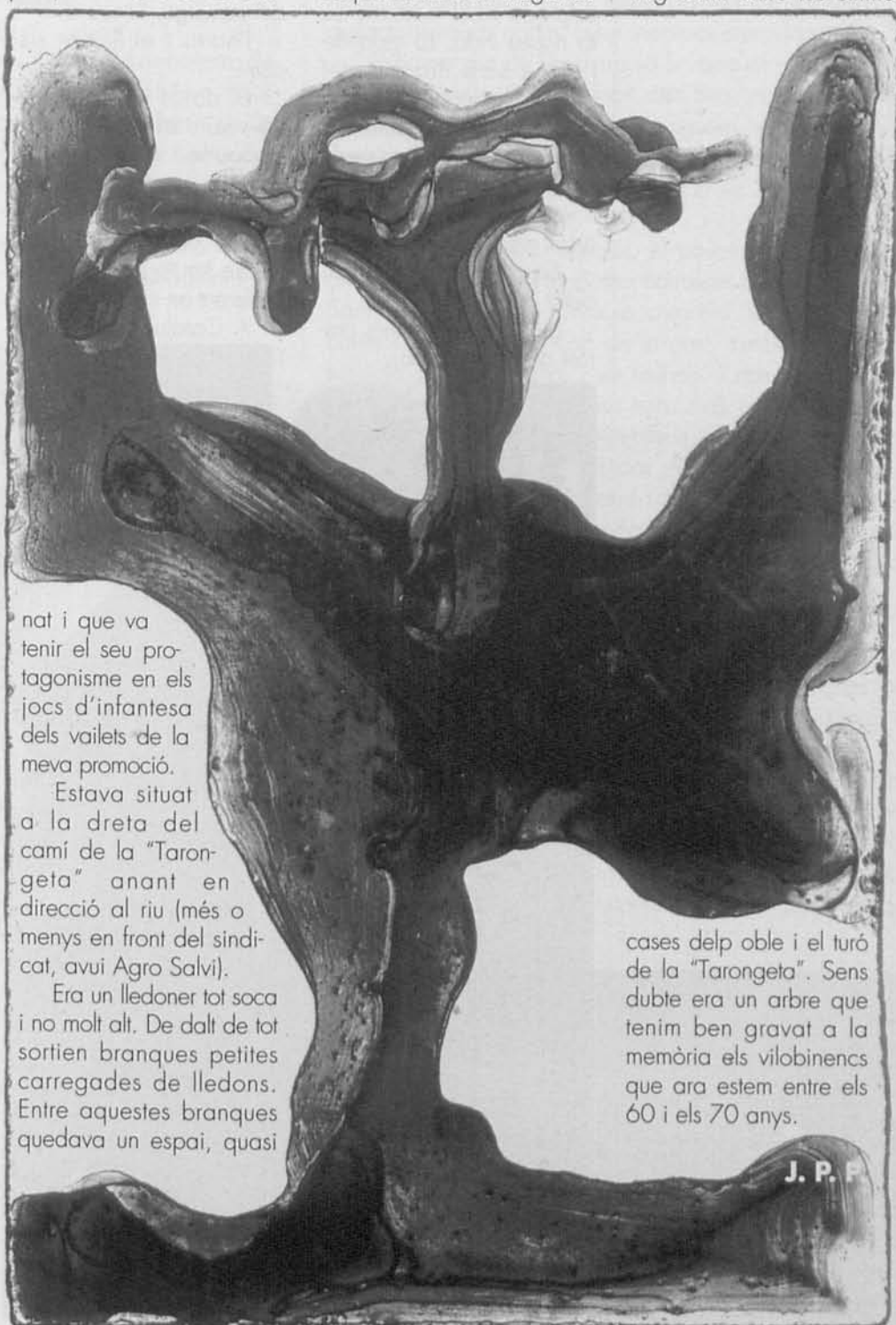
El lledoner és un arbre present a moltes masies. I és que les seves branques són la matèria idònia per fer les forques de fusta que tots coneixem. Jo vull parlar, però, d'un lledoner determi-

pla, suficient per servir de quarter general a 3 o 4 marrecs per les guerres de terrosses que aleshores eren el plat del dia.

Era també el temps de les petadores i els tiragomes

i el mateix lledoner ens fornía lamunició si els lledons eren verds. Quan eren madurs, també en menjàvem.

La situació era molt estratègica ja que estava a mig camí entre les últimes

nat i que va tenir el seu protagonisme en els jocs d'infantesa dels vailets de la meua promoció.

Estava situat a la dreta del camí de la "Tarongeta" anant en direcció al riu (més o menys en front del sindicat, avui Agro Salvi).

Era un lledoner tot soca i no molt alt. De dalt de tot sortien branques petites carregades de lledons. Entre aquestes branques quedava un espai, quasi

cases delp oble i el turó de la "Tarongeta". Sens dubte era un arbre que tenim ben gravat a la memòria els vilobinencs que ara estem entre els 60 i els 70 anys.

J. P. P.

EL CULTE A L'ARBRE

Hi ha un aspecte dels arbres que tal vegada no ens n'hem adonat o no en som prou conscients, però si ens parem a pensar-hi veurem com d'una o altra manera ha participat i participa de molts moments de la nostra vida. La vida de l'home està lligada del començament a la fi amb la vida de la vegetació.

Al poble de Balsereny hi ha una rajola que enclou un poema que ho recull molt bé:

Sóc la fusta del bressol,
dellit de la taula,

de les portes i dels cairats
de la teva casa.

El mànec de l'eina de treball, el bastió de la velleïsa, el pal de la senyera de les il·lusions i esperances.

El fruit que nodreix i sadolla la set, l'ombra benefactora, la formor del paisatge, l'encís de l'horta i el lllindar del camí.

El calor de la llar a l'hivern, el perfume que embaume

l'aire en respirar i el taüt que acompanya al fossar.

No en va el culte a l'arbre ha tingut i té un lloc preferent en moltes cultures.

A Catalunya, el "cogatió" no és res més que la

forma actual, adequada a l'ús dels infants, d'un antic ritual de fertilitat. El soc o tió que durant l'hivern sembla eixorcir i posseïx tancada la força regeneradora que unes fórmules màgiques desvetllaran de vel·l nou. Repicar el tió alhora que es reciten unes cançons que han substituït les antigues fórmules és una cerimònia màgica encaminada a despertar l'esperit fecund que s'hi ha tancat a fer una becaina.

Un altre tipus de culte a l'arbre és el costum de l'arbre de Nadal. L'arbre de Nadal fa una florida extraordinària la nit màgica del solstici d'hivern, d'aquí que en els països anglosaxons l'endemà d'aquesta enigmàtica nit les adornades branques de l'arbre apareixen plenes de regals per a tota la família.

En alguns indrets també es conserva una tradició que deriva del mateix tipus de culte a l'arbre i a la vegetació. Ens referim a la festa de l'arbre de maig que es celebra a Cornellà de Terri.

Beat Màrtir Salvador Pigem

El passat 10 de desembre, i amb l'avinentsa de comptar amb la presència de Mn. Jordi com a Pare Predicador, es va col·locar una placa recordatori de la casa natal del Beat Màrtir Salvador Pigem a l'actual carrer Sant Narcís, i que ben aviat creiem que hauria de canviar de nom.

L'acte, curt i senzill però emotiu, va comptar amb la presència d'autoritats municipals, nombrosos parroquians i sobretot familiars directes del màrtir beatificat.

Properament, i havent-se fet obres a l'església, s'hi col·locaran uns busts que recorden les imatges dels dos nois. També en tindrem els goigs i, durant la diada que s'anunciarà oportunament, es farà un acte religiós obert a tots els veïns de Vilobí.

LLUIS BALL-LLOSERA

Nadal 1992-1993

Com cada any, en aquestes contrades celebrem el Nadal. Els principals protagonistes entorn dels quals giren les festes són els infants.

Una de les manifestacions que s'ha instaurat com a tradició a Vilobí és el popular "Caga Tió" a la plaça Nova, on la Nit de Nadal els més menuts s'apleguen al voltant d'un tió immens i el piquen amb totes les seves forces mentre van cantant ben fort.

Als adults ens agrada veure com les carones s'il·luminen de sorpresa i fascinació, quan de dins d'un

tronc comencen a sortir lllaminadures de tot tipus. En aquests moments aquest ésser inanimat pren vida.

El primer dia de l'any ens ve a veure al nostre poble el Patge Carter, que és l'emissari dels Reis, perquè els infants li confiïn les seves cartes, on hi figuren els somnis de tot l'any (la bicicleta, els jocs, els contes...), és a dir, tot el que demanen als Reis de l'Orient perquè els pares no els ho volen comprar.

Finalment, el dia esperat, la cavalcada dels Reis ja arriba. Amb les seves modestes carrosses passen per Salitja, Sant Dalmai i Vilobí. Tota la comitiva llença papers de colors i serpentines al cap de la gent, també fan gresca i xerinola amb les galles i els timbals. I com és costum els Reis seuen als seus respectius trons i els petits van desfilant un a un per recollir els presents que donen aquests tres personatges. La màgia del cinc de gener s'esvaeix quan pares, nens i fanalets se'n tornen cap a casa de pressa per dues coses: pel fred i per poder anar aviat a dormir, no fos cas que els Reis els vegin desperts i no els deixin cap regal.

Teatre

Després d'un buit teatral en les festes nadalenques, han tornat a sorgir les ganes de fer teatre entre un grup de persones del nostre municipi.

Han deixat enrera els Pastorets per interpretar una obra ben diferent, "Conte de Nadal", de Charles Dickens. L'acció transcorre a l'Anglaterra de finals del segle XIX. L'argument té un contingut moralista, malgrat que també hi ha pinzellades d'humor. En conjunt, felicitem a tots els que van participar en l'obra.

Comissió de la Festa Major de Vilobí d'Onyar

Convocatòria pública

CONCURS DE CARTELLS

PER AL PROGRAMA DE FESTA MAJOR 1993

Bases

1. El motiu del present concurs és l'obtenció d'una obra que, prèvia elecció d'un Jurat, serveixi de portada del programa de la Festa Major 1993.

2. L'edat dels concursants no resta subjecta a cap limitació.

3. Els concursants competiran en categoria única.

4. El format de l'obra a presentar cal que respecti les següents mides:

Tela amb suport de fusta: 15 Universal.

Paper o cartolina: 50x70 aprox.

5. Les obres cal que respectin la posició vertical.

6. Aquestes, si són en paper, han de portar suport de cartró o fusta. En les teles, el marc interior.

7. El tema artístic és lliure però cal que, a l'obra, hi constin les següents llegendes:

Festa Major de Vilobí d'Onyar 1993

Dies 10, 11 i 12 de setembre

8. L'obra premiada serà editada en Quatricomia, per la qual cosa els concursants no estan limitats en el nombre de colors.

9. Caldrà presentar les obres a les oficines municipals abans del 31 de juny en horari de matins, acompanyades de la següent documentació: en un sobre tancat hi haurà el nom, cognoms, DNI i títol de l'obra, adreça i telèfon.

10. Les obres concursants s'exposaran als baixos de l'Ajuntament del dia 17 al 20 de juliol. En el transcurs del darrer dia es farà públic el veredict del Jurat.

11. Els premis que s'atorgaran en aquest concurs són:

Primer premi 15.000 PTA

Segon premi 7.500 PTA

Les obres premiades restaran propietat de la Comissió de Festes.

12. El Jurat el formaran tres membres, les decisions dels quals seran inapel·lables.

13. Exercirà de secretari el president de la Comissió de Festes, sr. Josep Rovira, qui alhora farà públic el veredict del jurat i n'entregarà els premis.

14. La retirada de les obres no premiades es farà en cloure l'exposició.

15. La participació en aquest concurs suposa la total acceptació d'aquestes bases.

Vilobí, 24 de febrer de 1993.

Al final, la Maite Mer ens va deleitar amb unes cançons. Va ser el seu debut davant el poble de Vilobí. La Maite és una jove promesa en el món de la lírica i esperem que no tardi gaire a interpretar-nos un concert.

Els membres de la redacció de TOSQUIJA encoratgem aquests artistes perquè vagin preparant nous projectes al llarg de l'any.

Agroquímics SALVI

VILOBÍ D'ONYAR

"Grup Can Sagrera", així ens anomenem la colla de teatre del poble. Aquestes passades festes de Nadal vàrem representar a Can Sagrera l'obra "Bon Nadal, Mr.Scrooge", basada en la novel·la "Conte de Nadal" de Charles Dickens. Explica la història d'un vell usurer que té una botiga d'antiguitats. L'acció es centra al dia de Nit Bona. L'Esteve (així es diu el nostre protagonista) rebutja el Nadal, per a ell només tenen importància els diners, fins que se li apareix el seu antic soci, ja mort, i li envia tres esperits: el del Nadal passat, el del present i el del futur. Així li fa veure que el seu comportament ha estat sempre el mateix, que ha rebutjat la gent i que amb aquesta actitud, tal com li demostra l'esperit del Nadal futur, el seu final serà tràgic. D'aquesta manera el seu antic soci aconsegueix canviar Mr.Scrooge.

Tenim moltes ganes que s'afegeixi gent al nostre grup. Si us interessa, ens trobem normalment els dimarts a les 10 del vespre a Can Sagrera, o bé podeu trucar en Dani Rovira (telèfon: 47.42.88. Vespres). Ara ja tenim pensat representar una altra obra!

boada
porcel
EMBOTITS

C/ Sant Narcís, 10
17185 VILOBÍ D'ONYAR
Tel. 473335

MIQUEL
SALAVEDRA
TREBALLS AGRÍCOLES

CAL FRARE 47 41 73
SANT DALMAI Tels. 47 32 36

Comptes de la Festa Major de 1992. de Vilobí d'Onyar

Un any més, la Comissió publica a TOSQUIJA la relació dels comptes de la Festa.

INGRESSOS	PTA
Ajuntament	650.000
Aportacions veïns	801.350
Firaires	325.000
Publicitat	934.000
Bar	4.400.980
Botifarra	866.167
Slalom	240.000
Interessos	1.213
Varis	25.000
Total ingressos	8.243.710

DESPESES	PTA
Conjunts i orquestres	3.675.000
Botifarra	671.021
Slalom	258.842
Gegants	286.130
Pregó	44.119
Concert música clàssica	29.306
Mainada	165.000
Neteja	48.450
Seguretat	79.550
Lloguer taules i cadires	118.147
Transport taules i cadires	37.490
Engalanament	53.120
Assegurances	127.992
Apats orquestres	60.799
Energia	41.352
Imprempta	627.846
Bar	1.565.815
Dinar col.laboradors	82.400
Canvi	147.375
Total despeses	8.119.754

Resum de l'explotació

Ingressos	8.243.710
Despeses	8.119.754
Benefici	123.956

Caixa

Saldo 1991	1.227.744
Ingressos Rock (juliol 1992)	1.153.938
Despeses Rock (juliol 1992)	1.503.985
Benefici Festa 1992	123.956

Resten en caixa (6-3-93) 1.001.653

mig segle de

FOTOGRAFIES

En el transcurs de l'exposició es passaran vídeos de diferents pel·lícules de l'autor.

de Joaquim Puigvert

Mig segle de fotografies

Des d'aquest petit racó de la secció "El poble viu", volem homenatjar un membre de la nostra redacció, en Joaquim Puigvert i Pastells.

En Puigvert celebra el mig segle de la seva dedicació a la fotografia aquest any 1993. Per això, del 12 al 28 de febrer d'enguany va exposar algunes de les seves obres a Girona, concretament a la Sala d'Exposicions de la Punxa. Allà hi quedaven reflectides les etapes artístiques per les quals ha passat fins arribar als nostres dies:

1943-1953. Fotografia documental i de reportatge.

1953-1959. Cinema documental sobre tradicions i oficis artesanals de la comarca de la Selva.

1959-1962. Cinema experimental i abstracte.

1962-1984. Fotografia experimental i fotomicrografia científica, alternant amb el cinema documental.

1984-1993. Fotografia experimental i imatges del món rural. També ha fet curssets de fotografia al Centre Civic de Sant Narcís a Girona els anys 1991-1992 i 1992-1993.

A més de les fotografies ha realitzat diverses pel·lícules entre les quals destaquem:

"Els esclots d'artesanía", "Cop d'ull a Girona", "Un rajoler", "El pelegrí de Tossa". "Exp.núm.1", "Metamorfosi", "Hivern", "Llausor", "Ceràmica d'en Fita", "Càntirs negres", "Històries Naturals", "Fita escultor", "Al llarg de l'any", "En Ciset cisteller". "Trobada a Mallorca", "Reportatge de les XVI Festes Populares Pompeu Fabra" a l'Alguer (Sardenya).

Hem de dir que en Puigvert és una peça clau en la revista TOSQUIJA, ja que la gran majoria del material fotogràfic el tenim gràcies a ell. També és col·laborador habitual de la secció "Paisatges a l'abast".

Ens agradaria que, si fos possible, properament fes una exposició de les seves fotografies a Vilobí per poder admirar una vegada més les seves obres.

OLGA MORENO

**BANCO
POPULAR
ESPAÑOL**

Ha estat notícia...

23-12-1992.- El Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat ha iniciat els tràmits per a la licitació de les obres dels últims trams que completaran tot el traçat entre Girona i Vic.

El tram de Santa Coloma de Farners a Vilobí va ser adjudicat per 2.131 milions de pessetes, i el tram de Vilobí a la N-II surt per un valor de 1.191 milions de pessetes.

7-1-1993.- A principis del mes passat van finalitzar les obres d'urbanització dels carrers del sector Pere Antoni i Joan Maragall, pressupostades en 37.200.000 PTA

8-1-1993.- L'Ajuntament de Vilobí d'Onyar es planteja abandonar la Selva i passar al Gironès.

En la seva explicació, l'alcalde Ramon Rovira, qüestiona l'eficàcia dels Consells Comarcals i es queixa dels pocs recursos econòmics destinats als municipis.

13-1-1993.- El Ministre d'Obres Públiques i Transports, Josep Borrell, i el president del Lluenguadoc-Rosselló, Jacques Blanc, es van comprometre a donar prioritat a la realització del tram del tren de gran velocitat (TGV) entre Barcelona i Perpinyà perquè pugui entrar en funcionament el 2002.

Borrell va anunciar que les obres del tram català començaran el 1994.

14-1-1993.- Vint-i-quatre veïns presentaran un recurs contenciós-administratiu contra l'Ajuntament arran de les contribucions especials establertes per a la urbanització del sector comprès entre els carrers Pere Antoni i Joan Maragall.

15-1-1993.- En el passat número de TOSQUIJA, amb clau d'humor, parlàvem de la necessitat de fer propostes alternatives per a la utilització de l'aeroport.

Ara, seriosament, es fa públic que la Cambra de Comerç, la Diputació, l'Ajuntament, el Govern Civil, la Generalitat i Aeroports Espanyols i Navegació Aèria (AENA) han creat el consell de gestió de l'Aeroport.

La primera feina ja anunciada serà analitzar l'estudi de viabilitat que s'està fent i valorar quines propostes es poden dur a terme i quines no.

De l'anàlisi de l'estudi de viabilitat, que tots han trobat positiu, destaca la millora de l'oferta turística de les comarques gironines i la creació de nous productes atractius per als visitants, com a principals actuacions per reactivar l'aeroport.

El president de la Federació d'Hostaleria assegura que la majoria dels empresaris turístics ja són conscients des de sempre que l'activitat a l'aeroport depèn quasi totalment de la bona marxa del sector.

Tants estudis per descobrir el que fa temps que diem?

1-2-93.- El Ple de l'Ajuntament va acordar ajudar amb 300.000 PTA la Parròquia per afrontar la despesa d'unes obres de reparació del teulat de l'església.

2-2-93.- L'Ajuntament de Vilobí d'Onyar ha descartat començar a construir, aquest any, un pavelló polisportiu al poble, segons es va acordar per majoria en el darrer ple. Malgrat haver aconseguit 75 milions de pessetes en subvencions, el pavelló, pressupostat en 150 milions, no es podrà tirar endavant pel fet que el consistori només disposa de 15 milions nets per a inversions.

Opinions: subvenció no, subvenció sí.

Potser pel fet que, d'una banda, no sempre es concedeixen 75 milions de pessetes de subvencions per obres al municipi i que, d'altra banda, el pavelló polisportiu és un d'aquells projectes pendents o, almenys, presents al pensament de molts veïns, TOSQUIJA ha cregut oportú entrevistar dos membres del consistori municipal, un de cada opinió, per poder contrastar el seu raonament i presentar la notícia, que creiem que afecta tots els veïns de Vilobí, Salitja i Sant Dalmai, de manera més concreta i clara.

Ramon Rovira, alcalde del municipi, va votar a favor de no acceptar la subvenció, que només cobria el 50% del pressupost total del pavelló, juntament amb la majoria dels regidors. "El pavelló comprometia les possibilitats de l'Ajuntament durant els anys que queden de legislatura i vam creure que, abans de deixar aquest assumpte empantanegat, era millor no començar. Hi ha altres prioritats al municipi, ara mateix". En preguntar-li quines són aquestes prioritats, Rovira ens parla de "la Casa dels Jubilats, la plaça de Sant Dalmai, treure el cementiri, també a Sant Dalmai, asfaltar la carretera que va de Salitja a la carretera de Santa Coloma i fer el carrer de la Crosa". Aquest carrer, potser és millor anomenar-lo avinguda per la seva prevista envergadura, anirà des de la carretera de Santa Coloma fins als safareigs, passant tot a la vora dels camps i per darrera el castell. Serà un carrer molt ample i està previst que les voreres també siguin amples per passejar-hi, amb bancs, arbres, etc. "L'Ajuntament", puntualitza Ramon Rovira, "hi ha de destinar molts diners perquè no es pot fer pagar

Ha estat
...nificat

tot als veïns ja que serà un carrer amb unes dimensions molt més grans de les normals”.

Tornant al pavelló polisportiu, l'alcalde creu que no és pas per falta d'instal·lacions que no es fa més esport al municipi. “Ja hi ha una pista que serveix per fer-hi patinatge, futbol-sala i altres esports. És clar que és limitada i no està coberta però disposa d'uns vestidors i de dutxes d'aigua calenta. Durant una època, l'Ajuntament va contractar un monitor polisportiu per fer esport amb els nois i noies fora d'horari escolar i es va haver de plegar perquè tenia molt poca gent. A més, construir el pavelló no representa només pagar l'obra, s'ha de pensar també en el cost del manteniment”. I de dubtes al voltant de la utilitat del pavelló polisportiu, segons Rovira, encara n'hi ha més: “es parla de fer-hi altres activitats durant l'any, com ara concerts, curssets, alguna activitat de la Festa Major, però no ho veig clar perquè les dimensions d'aquest polisportiu no solucionarien segons quines demandes. I també hi hauria problemes a l'hora d'ubicar-lo. Cal pensar que el municipi està format per tres pobles i és lògic que cada un d'ells reivindicés que el pavelló es fés com més a prop seu millor”.

Preguntat sobre quins interessos tenia el club de futbol del Vilobí perquè es construís el pavelló, Ramon Rovira explica que, com a entitat esportiva, tenia més facilitats per demanar la subvenció i tenien la intenció d'aprofitar-ho per posar en marxa altres esports al poble. Al final, però, només han aconseguit una part de la subvenció que servirà per construir grades al camp de futbol, subvenció que els cobreix el 50% de les obres. L'altre 50% es cobrirà entre una aportació de l'Ajuntament i una altra del mateix club de futbol.

“Crec que realment acceptaríem la subvenció de 75 milions i tiraríem endavant amb el projecte del pavelló esportiu”, conclou Rovira, “si es donessin dues condicions a la vegada: que se'n veiés clarament la necessitat i que augmentessin els ingressos de l'Ajuntament. Aquesta última qüestió depèn d'una sèrie de factors que es poden donar dins d'un temps relativament curt: augment dels impostos, sobretot si pensem que molts d'ells estan al mínim, creació d'una zona industrial que també repercutiria en l'augment dels ingressos municipals i normalització, a nivell de tot el país, dels impostos dels aeroports. Quan això passi, el pavelló polisportiu serà una de les primeres obres que l'Ajuntament es plantejarà tirar endavant. Però, de moment, crec que la nostra decisió va ser molt realista”.

Francesc Pascual, segon tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Vilobí, va votar a favor d'acceptar la subvenció per construir el pavelló polisportiu, juntament amb dos regidors més. “Era la primera oportunitat històrica que teníem per fer-lo i creïem que no podíem deixar-la córrer”, explica, “si més no, calia estudiar el tema més a fons i buscar la manera de construir-lo per fases o demanar crèdits”. Francesc Pascual pensa que sí que fa falta un local d'aquest tipus a Vilobí, “que potenciaria l'esport i moltes altres activitats populars. Ara només es fa patinatge o futbol-sala a la pista que tenim a les escoles i, si plou, ja no es pot fer res”.

Sobre el cost i la qualitat d'aquest polisportiu, especifica que “d'una banda, no es pot començar a mitges, amb un local de poca qualitat i petit, perquè la gent no s'animarà a utilitzar-lo, però també és evident que Vilobí no necessita un pavelló de 200 milions, segur que amb menys passaríem”.

Pascual parla també de la bona disponibilitat que hi havia, per part del club de futbol, de col·laborar amb l'Ajuntament a l'hora de potenciar altres esports al municipi a partir de la construcció d'aquest polisportiu. “A més, fa molt de temps que, des de l'Ajuntament, es promet un local polivalent però sembla més natural creure que hi ha més gent que es beneficia d'un carrer nou o d'un casal d'avis que no pas d'un pavelló d'aquestes característiques. Jo crec, però, que amb un espai així, es farien moltes més activitats a l'abast de molta gent. Penso que els que vam votar a favor d'acceptar la subvenció, ho vam fer perquè realment creïem que la necessitat hi és, per tant la decisió era molt realista. I penso també que els que van votar en contra no votaven contra la construcció del pavelló sinó contra l'endeutament de l'Ajuntament”.

Tosquijsa vol agrair la bona disposició mostrada tant per l'alcalde, Ramon Rovira, com pel segon tinent d'alcalde, Francesc Pascual, a l'hora de comunicar les respectives raons sobre l'acceptació o no de la subvenció per al pavelló polisportiu del municipi. Ben segur que a molt veïns aquestes explicacions els serviran per entendre millor la notícia apareguda al Punt el dia 2 del passat mes de febrer.

**CISCO MIRÓ
DOLORS GARCIA**

Acords d'Ajuntament

Sessió ordinària del dia 26 de novembre de 1992.

1.- Aprovació de l'acta de la sessió del dia 5 de novembre.

2.- Escrits i resolucions.

Acceptació de la proposta de conveni del Departament de Sanitat i Seguretat Social pel qual s'atorga un ajut econòmic per import global de 8.500.000 PTA per l'obra de reforma del dispensari municipal.

3.- Factures pendents.

Aprovació de factures pendents per import de 1.895.158 PTA.

4.- Obres.

Autorització de les obres següents: Lluís Pujol i Felip per obres menors.

5.- Venda parcel·la. Aprovació de la venda a l'empresa Sant Dalmai S.A., en qualitat d'únic propietari confrontant, de parcel·la sobrant a Sant Dalmai de 768 m², anomenada Camp Mateu, pel preu de 446.776 PTA.

6.- Reforma del cinema Can Sagrera. Aprovació de la reforma elèctrica del local Can Sagrera i adjudicació directa de l'obra a IRSA pel preu de 2.253.795 PTA. Per aquesta obra s'ha atorgat una subvenció per import de 1.000.000 Pta per part del Departament de Cultura, la qual és acceptada per l'Ajuntament.

7.- Arranjament de camins municipals.

Aprovació de la inversió d'arranjament de camins municipals, gestió de la qual s'encarrega al regidor d'Obres, senyor Joan Pagès.

8.- Torn de precs i preguntes.

Intervenció del regidor senyor Josep Busquets per exposar la proposta d'un grup de veïns de Salitja de construir un Centre Cívic en aquest poble.

Sessió ordinària del dia 17 de desembre de 1992

1.- Aprovació de l'acta de la sessió del dia 29 d'octubre i 26 de novembre de 1992.

2.- Escrits i resolucions.

a) Ratificar la resolució de l'alcaldia autoritzant la sol·licitud d'excedència per tenir cura del seu fill, a la directora de la Llar d'Infants, M. Isabel Delgado.

b) Ratificar la resolució de l'alcaldia, referent al nomenament de M. Pilar Anglada com a auxiliar de la Llar d'Infants amb contracte laboral de 6 mesos.

3.- Factures pendents.

Aprovació de factures per import de 3.835.065 PTA.

4.- Obres.

Autorització de les obres següents:

Joan Martí, en nom d'INSEL, per adequació de local al carrer Joan Maragall.

Noves Construccions Sant Dalmai, per construcció de tanca a la plaça de la Crosa de Sant Dalmai.

Alfons Sala i Juanola, per rehabilitació del Mas Palau.

Agroquímiques Salvi per adaptació de magatzem a la finca Can Salvi.

Joan Busquets i Sitjà per construcció de 8 habitatges en filera al carrer Madrenys de Vilobí.

Francisco Gerez Soriano, per construcció d'habitatge al carrer Empordà de Vilobí.

5.- Local social a Salitja. Un cop estudiades diverses propostes de viabilitat per a la construcció de Centre Cívic a Salitja, es va acordar proposar als promotors de la proposta d'associar-se i constituir Junta Gestora per estudiar i gestionar les diverses propostes.

6.- Modificacions puntuals a les normes subsidiàries de Vilobí.

PROMOCIONS
PUJOL, S.A.
CONSTRUCCIONS

ELECTRODOMÈSTICS
I VIDEO PUJOL

Sant Antoni M. Claret, 6 - tel. 47 31 32 - 47 32 52
17185 VILOBÍ D'ONYAR

Acords d'Ajuntament

a) Aprovació provisional de la modificació puntual de les normes subsidiàries de planejament de Vilobí en l'àmbit de la unitat d'actuació número 1, sector Pere Antoni, Joan Maragall, després de desestimar les al·legacions presentades contra l'acord d'aprovació inicial.

b) Aprovació inicial de modificació de les normes subsidiàries de planejament, en relació a la construcció de garatges en sòl urbà.

Ple extraordinari del dia 14 de gener de 1993.

1.- Aprovació provisional del pla parcial de la urbanització de Can Tarré, i de la modificació puntual de les normes subsidiàries en el sector.

a) El pla parcial de la urbanització de Can Tarré, com a instrument bàsic per regular amb detall l'ús i aprofitament urbanístic dels terrenys i que concreta l'ordenació general, per tal que quedi complet el quadre normatiu en aquell sector es va aprovar inicialment pel ple municipal el dia 1 d'octubre de 1992, i va estar exposat al públic fins al 23 de desembre.

Durant aquest termini van presentar-se 2 al·legacions, les quals arrel dels informes tècnic i jurídic emesos s'han estimat parcialment i s'ha procedit a realitzar aquelles modificacions que van considerar-se convenients per al sector i adaptades a la legalitat vigent.

En conseqüència el ple ha aprovat provisionalment el pla parcial modificat i s'ha procedit a la tramesa de l'expedient a la Comissió Provincial d'Urbanisme perquè, si és procedent, aprovi definitivament aquest pla.

b) Tal i com es va ressenyar a la Tosquijsa número 23 (sessió de 1-10-92), amb la finalitat de fer més viable la urbanització del sector de Can Tarré, es va procedir a iniciar expedient de modificació puntual de les normes subsidiàries del municipi en l'àmbit d'afectació de l'esmentat sector, després del termini d'exposició pública de l'expedient fins al 23 de desembre, s'ha aprovat provisionalment la proposta de modificació incorporant-hi les estimacions de les al·legacions presentades, i s'ha fet tramesa de l'expedient a la Comissió Provincial d'Urbanisme per a la seva aprovació definitiva, si s'escau.

3.- Altres temes urgents.

S'accepten les subvencions següents: De la Diputació de Girona, per curs d'ensenyament de sardanes, 20.000 PTA. Del Departament de Medi Ambient, per la clausura de

l'abocador municipal 5.055.487 PTA i per adquisició de contenidors, 1.054.406 PTA. Del Departament d'Ensenyament per al sosteniment de la Llar d'Infants Municipal any 1992, 1.088.064 PTA.

S'acorda ratificar la resolució de l'alcaldia de nomenament de la sra. Núria Puig i Vidal, com a contractada temporal per les tasques administratives del Dispensari Municipal.

Sessió ordinària del dia 28 de gener de 1993.

1.- Aprovació de l'acta de la sessió del dia 17 de desembre de 1992.

2.- Escrits i resolucions.

a) Aprovació de la proposta de rescissió del conveni signat amb l'empresa Eurest, pel que l'Ajuntament prestava a l'empresa el servei de recollida de residus sòlids urbans, atès que els mitjans amb què compta l'Ajuntament per prestar el servei no són adequats a les característiques del volum de deixalles que genera Eurest.

b) Aprovació de concessió d'ajut econòmic a la Junta Parroquial de Vilobí, per import de 300.000 PTA per les obres d'arranjament del teulat de l'església.

3.- Factures pendents.

Aprovació de factures per import de 17.037.768 PTA, entre les quals s'hi troba la certificació número 2 de les obres d'urbanització dels carrers Pere Antoni, Joan Maragall i confrontants, per import de 15.196.649 PTA.

4.- Obres. Autorització de les obres següents:

Pere Bataller Deulonder, per instal·lació de cubículs a la granja Gripol de Vilobí.

Francisco Nierga i Boix, per construcció de tanca al carrer La Selva, 6, de Vilobí.

Lluís Sotera i Lloret, per reformes al carrer Nou, 12, de Salitja.

Josep Coll i Borrell, per construcció d'habitatge unifamiliar adossat al carrer Migdia de Vilobí.

5.- Aprovació inicial de projectes d'obres municipals.

Aprovació inicial dels següents projectes:

Ampliació i remodelatge del dispensari municipal, import de l'obra: 9.579.640 PTA. Redactor: Oficina tècnica municipal.

Clausura de l'abocador municipal, import de l'obra 10.110.974 PTA. Redactor: arquitecte sr. Joaquim Figa i Mataró.

6.- Pla d'inversions municipals per al 1993.
Aprovació de les inversions prioritàries per al 1993.

Títol obra	Cost aproximat	Finançament	
		Subvenció Veïns	Ajunta.
01-Urba. Av. La Crosa 1a fase	15	4,5	- 10,5
02-Llar de jubilats	20	5	- 15
03-Reforma dispensari	12	8,5	- 3,5
04-Adquisició tractor	2	-	- 2
05-Pavimentació camins	2	1	- 1
06-Urba. Plaça de la Crosa	6	-	- 6
07-Clausura Abocador	10,5	5	- 5,5
	67,5	24	- 43,5

7.- Altres temes urgents.

Aprovació de comunicació de requeriment als senyors Embotits Boada-Porcel i Jaume Dilmè i Bosch perquè es facin el seu propi sistema de depuració d'aigües residuals, atès que els productes de les seves respectives explotacions obstrueixen la xarxa de clavegueram domiciliària.

Sessió ordinària del dia 25 de febrer de 1993

1.- Aprovació de les actes de les sessions extraordinària del dia 14 de gener de 1993 i ordinària del 28 de gener de 1993.

2.- Escrits i resolucions

a) Es llegeixen els escrits referents a l'aprovació definitiva del traçat de l'Eix Transversal, tram de Vilobí a la Nacional II, i la relació d'afectats que implica aquesta modificació.

Obres d'acondicionament al carrer Pere Antoni

Vuit raons per al "Sí" del casc protector en conductors de motocicletes, ciclomotors i ocupants.

1a. L'ús del casc redueix a la meitat el risc de morts en cas d'accidents.

2a. Durant l'any 1991 es van produir a Espanya vint mil víctimes en accidents de circulació, de les quals set mil van sufrir ferides greus i quasi cinc-centes van perdre la vida.

3a. Vuit de cada deu víctimes mortals de ciclomotor van sufrir lesions menys greus al cap, la cara i el coll, que s'haurien evitat en gran part si haguessin portat el casc.

4a. Els cops al cap no solen produir una sola lesió sinó múltiples traumatismes.

5a. En la major part dels casos, aquestes lesions necessiten passar pel quiròfan i poden deixar seqüeles que van des de la pèrdua de memòria fins a la disminució de facultats intel·lectuals i físiques.

6a. El casc no serveix pràcticament sinó va perfectament col·locat i ben cordat. Portar-lo agafat del braç no evita el risc d'un cop al cap.

7a. L'ús del casc és obligatori a tot Europa exceptuant Itàlia, on és optatiu.

8a. La major part dels accidents de ciclomotor es produeixen en zones urbanes, si bé els més greus succeeixen en carreteres.

Relació d'infraccions al reglament general de circulació, llei de seguretat vial i ordenances municipals.

Conduir un ciclomotor sense portar la corresponent llicència per no posseir-la o tenint-la concedida.

Conduir un ciclomotor sense portar la corresponent llicència, tot i tenir-la.

Conduir un ciclomotor sense tenir llicència.

Circular amb ciclomotor sense portar el certificat de característiques, tot i posseir-lo.

Circular amb ciclomotor sense portar la documentació que acrediti estar assegurat.

Conduir un ciclomotor sense portar el casc perfectament col·locat i cordat.

Circular dues persones amb un ciclomotor estant autoritzat per a una.

No respectar els senyals de circulació instal·lats a les vies públiques.

No utilitzar l'enllumenat que reglamentàriament està obligat a utilitzar.

Circular amb un ciclomotor sense els miralls retrovisors que reglamentàriament cal utilitzar.

Circular amb un ciclomotor sense portar instal·lada en el mateix la matrícula amb el número de registre de l'Ajuntament.

Acords d'Ajuntament

b) Aprovació de la inversió de 1.100.000 PTA per l'adquisició d'una parella de gegants.

c) Acceptació de la subvenció de la Diputació de Girona de 150.000 PTA per l'adquisició d'una parella de gegants i aprovació de sol·licitud de subvenció de 500.000 Pta pel mateix concepte al Departament de Cultura.

d) Aprovació de la rectificació anual del Padró Municipal d'habitants d'acord amb el resum següent:

Població de dret a 1 de gener de 1993: 2.137 habitants

Dones: 1.008

Homes: 1.129

e) Aprovació de la regulació del mercat setmanal de Vilobí indicant-se com a punts fonamentals:

Lloc de parada: Plaça Catalunya

Dia: dissabte

Preu per parada i setmana: 1.000 PTA.

f) Aprovació del calendari de treball del personal de l'Ajuntament

3.- Factures pendents.

Aprovació de factures per import de 4.563.210 PTA.

4.- Obres.

Autorització de les obres següents:

Ramon González i Jiménez, per obres menors de reforma i construcció de tanca a la finca cal Rei de Vilobí.

Pascual Martínez Huerta, per ampliació d'habitatge al carrer Santa Bàrbara, de Vilobí.

Xavier Fuya i Figueras, per construcció de tanca al veïnat de Bories, 43, de Salitja.

Joan Viñolas i Esteva, per reforma de cuina a Can Bes de Salitja.

Josep Matamala i Oliveras, per construcció de local destinat a galliner a la finca Cal Tet d'Onyar.

Josep Maria Martínez i Carrera, per a reforma coberta i ampliació habitatge a Can Tarré, 15.

Sant Dalmaic, S.A., per construcció de moll de càrrega a la fàbrica de Sant Dalmaic.

5.- Sol·licitud de subvencions al Departament de Benestar Social.

Aprovació de sol·licitud de subvenció al Departament de Benestar Social per a la construcció de la Llar de jubilats i per cursos d'adults.

6.- Aprovació inicial de projecte.

Democràcia és Igualtat.

Des de la unitat, en defensa de la igualtat, la llibertat i la solidaritat. En el convenciment que, com a persones, som totes iguals en drets i que, com a éssers lliures, tenim dret a la diferència. **DECLAREM** des d'aquesta igualtat, llibertat i diversitat el respecte a la diferència com a base de la nostra conducta solidària i de qualsevol acció positiva, integradora i no discriminatòria. **COMPARTIM**, per això, els continguts consagrats en la Declaració Universal dels Drets Humans, en el Pacte sobre els Drets Civils i Polítics i en el Pacte sobre els Drets Econòmics, Socials i Culturals. El codi universal de conducta recollit en aquests textos constitueix la major garantia de la democràcia, la convivència, el benestar, la tolerància i el respecte mutu de què ha de gaudir tot ésser humà. Aquests principis, en què s'han compromès la majoria dels Estats que integren la comunitat internacional, obliguen també les ciutadanes i els ciutadans de l'Estat Espanyol. L'esperit i la lletra d'aquests valors figuren als articles 13 i 14 de la nostra Constitució, on s'estableix la igualtat de les ciutadanes i els ciutadans davant la llei, sense cap discriminació per raons de naixement, ètnia, sexe, religió, opinió o qualsevol altra circumstància, com ara minusvalidesa o orientació sexual, així com la necessària generositat institucional i social envers els estrangers i refugiats. **COHERENTS**, doncs, amb les nostres conviccions i obligacions com a éssers humans, **ENS COMPROMETEM** públicament en la campanya "Democràcia és Igualtat" per lluitar conjuntament contra qualsevol conducta discriminatòria i sensibilitzar totes les persones i institucions que el rebuig de les diferències significa una violació dels drets humans incompatible amb els genuïns valors democràtics. **Igualtat per viure, diversitat per conèixer.**

El projecte d'urbanització de la plaça de la Crosa de Sant Dalmaic, redactat pels arquitectes Carles Lluís Muñoz i Miquel Burrieu, per import de 10.060.139 PTA, és aprovat inicialment.

7.- Delegació de la gestió recaptatòria de l'Ajuntament

Degut al conveni signat entre la Diputació de Girona i el Consell Comarcal de la Selva, pel qual es deleguen les competències de gestió recaptatòria, aquest Ajuntament ha delegat la gestió recaptatòria dels tributs locals al Consell Comarcal de la Selva. A partir del mes d'abril, l'oficina de recaptació serà darrera els jutjats de Santa Coloma.

Futbol

Vilobí C.F.

El dia 21 de febrer d'enguany serà una data a recordar pel primer equip del Vilobí C.F. En el Mini Estadi i davant del F.C. Barcelona de 3a divisió, aconseguia el primer triomf a domicili d'aquesta temporada. Tot l'equip va donar el do de pit, especialment l'Escuder, que va fer l'únic gol del partit en una gran jugada de pura "fantasia", si bé també és cert que la línia davantera va tenir el suport de dos joves de la cantera en franca línia ascendent, en Cruset i en Pujol; aquest últim s'ha convertit en l'estrella de l'equip i en un dels seus motors principals.

Un altre tema d'actualitat és l'actuació d'alguns àrbitres, que han privat amb la seva desastrosa actuació (per no dir altres qualificacions) que el Vilobí C.F. no aconseguís més victòries. Amb això no vull dir que ens hagin de regalar res però és molt denigrant i sospitosos que ens restin mèrits i punts a la taula classificatòria.

D'altra banda, l'equip de la lliga nacional juvenil ha començat la lliga de permanència a la categoria i haurà de lluitar en front dels conjunts del Burladés, Casablanca, Helios, Júpiter, Montecarlo, Pamplona i Sants, finalitzant el dia 6 de juny al camp del Júpiter.

Les quotes de soci vigents aquest any 1993 són:

Soci infantil	3.000 PTA
<i>(nens i nenes fins a 15 anys amb entrada gratuïta)</i>	
Soci jove	6.000 PTA
<i>(nois i noies de 16 fins a 20 anys amb entrada gratuïta)</i>	
Soci número	6.000 PTA
<i>(homes i dones a partir de 31 anys, amb accés a l'abonament o descompte en el preu de les entrades)</i>	

Soci d'honor de totes edats a partir de 40.000 PTA

Abonaments per a la temporada 92-93

<i>Soci número</i>	
Homes	20.000 PTA
Dones	8.000 PTA
<i>Soci jubilat (amb seient gratuït)</i>	
Homes	15.000 PTA
Dones	6.000 PTA
Soci d'honor	gratuït

LLUÍS MOLINS

Plantilla de l'equip de lliga infantil preferent Temporada 92-93

<i>Nom i cognoms</i>	<i>demarcació</i>	<i>procedència</i>
Marc Boada Taberner	migcampista	Bescanó
Josep Font Fierro	migcampista	U.E.La Salle
Josep Lluís Hernández Mellado	davanter	Bescanó
David Herrera Ramírez	migcampista	C.F..Salt
Diego Jiménez Romero	defensa	C.F.Salt
Albert Jorquera Fortià	porter	Bescanó
Jordi Martí Camps	migcampista	Arbúcies
Pere Martori Salichs	defensa	Amer
Eduard Mató Figueras	migcampista	Coma Cros
Martin Mira Sotos	lateral	Sta.Eugènia
Carles Moreno López	defensa	C.F.Salt
Esteve Somolinos Núñez	davanter	Vidreres
Sergi Taja Rodríguez	defensa	U.E.La Salle
Carles Ullate Perpinyà	davanter	U.E.La Salle
David Vendrell Resina	defensa	Vilobí C.F.
Entrenador: Gabriel Frauca Escribano		

Resultats i classificacions

Escacs Vilobí

Resultats i classificacions dels Escacs Vilobí
 Campionat provincial individual
 3a categoria: Salvador Ros, 15è classificat
 2a categoria: Felip Mató, 37è classificat
 Campionat provincial per equips

Club Escacs Vilobí. Grup A, 3a categoria: 5a posició.
 Open de Girona

El Club Escacs Vilobí hi participa amb 7 jugadors: Felip Mató, Angel Fauchs, Salvador Ros, Josep Duran, Pere Ballhlosera, Sergi Valverde i Esteve Ballhlosera; actualment ocupa una posició intermitja en la classificació.

Tots aquests campionats són a fora de Vilobí i en escriure aquest número de Tosquijsa encara s'estan jugant.

A Vilobí celebren el Campionat Social. Són 21 jugadors en tres grups de 7. En una primera fase es fan per sorteig i després s'aparellen per nivells de resultats, així en aquesta segona fase que ara s'està jugant són més equilibrats.

Classificacions 1a fase Campionat Social de Vilobí:

Grup A	Grup B	Grup C
Mató	Duran	Amargant
Noguera	Fauchs	Puigvert
Figueras, Josep	Ros	Ballhlosera, Pere
Mengibar	Sánchez	Ballhlosera, Esteve
Valverde	Moreno	Navarro
Turon	Figueras,	Pere Duran
Garcia, Josep M.	Garcia, Francesc	Panella

Ara estan en la segona fase, que han format amb tres altres grups tipus "play off", que acabarà cap a mitjans de març en la festa dels Escacs i repartiment de premis que són trofeus i medalles cedits per diferents entitats i cases col.laboradores. També celebraran unes simultànies amb

un mestre, possiblement i si arriben al final de les converses que tenen, sigui de molt alt nivell.

Campionat comarcal escolar, zona La Selva

Organitzat pel Consell comarcal de La Selva, amb jugadors d'edat escolar dels col.legis de la comarca, compta amb 50 participants agrupats per classes segons l'edat i amb dos nivells: federats i no federats. La fase comarcal ja està acabada, es va jugar en tres rondes, el dia 6 a Blanes, el 13 a Vilobí i el 20 a Santa Coloma. Els dos primers de cada classe i de cada nivell participaran a la final provincial.

Per Vilobí hi participen: Federats, cadet: Esteve Ballhlosera i Sergi Valverde. No federats, cadet: Josep Panella i Francesc Garcia. No federats, infantil: Pere Figueres, Xavi Nadal i Zaida Mengibar. No federats, aleví: Sergi Javeni, Marçal Oliveras, Josep Ballhlosera i Albert Garrancho

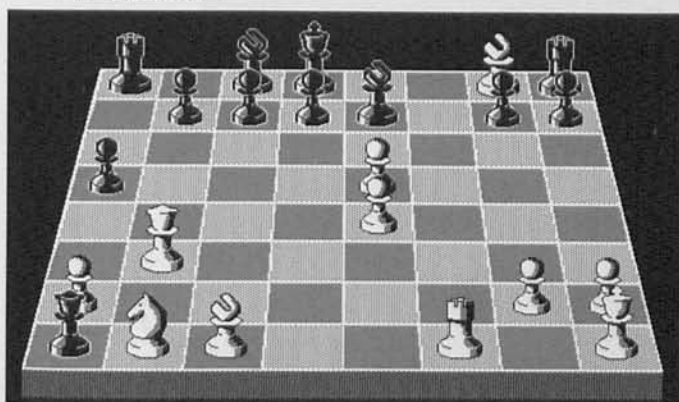
Es classifiquen i per tant passen a nivell provincial per haver fet primer i segon de la seva categoria en aquesta fase comarcal: Zaida Mengibar: 1r femení infantil. Pere Figueres: 1r masculí infantil. Xavier Nadal: 2n masculí infantil. Josep Panella: 1r masculí cadet. Francesc Garcia: 2n masculí cadet.

Un 45% dels participants han quedat classificats per al nivell provincial. Això és un bon resultat, esperem que també ho sigui en la fase provincial, que serà molt més disputada ja que hi seran els primers de cada sèrie. Aixó, junt amb el fet que es donés a organitzar una ronda, evidencia fins a quin punt es valora la capacitat dels Escacs de Vilobí.

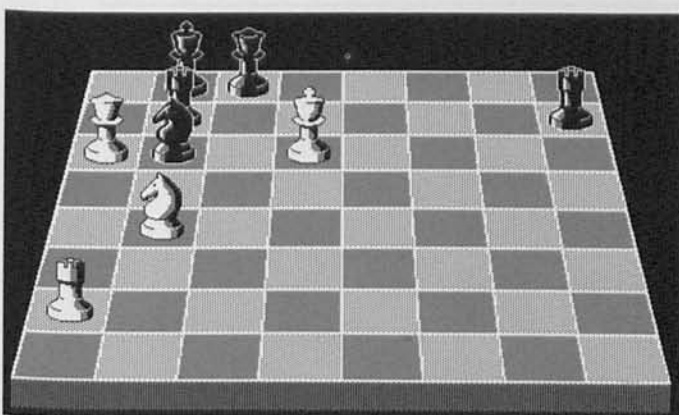
*Escacs:
La combinació*

Mots encreuats

Partida núm. 1

Partida núm. 2

Com exercici intentarem trobar el desenllaç combinatiu en aquestes 2 posicions de partida. A totes dues juguen les blanques i guanyen amb brillantor.

Les solucions en el pròxim número de TOSQUIJA.

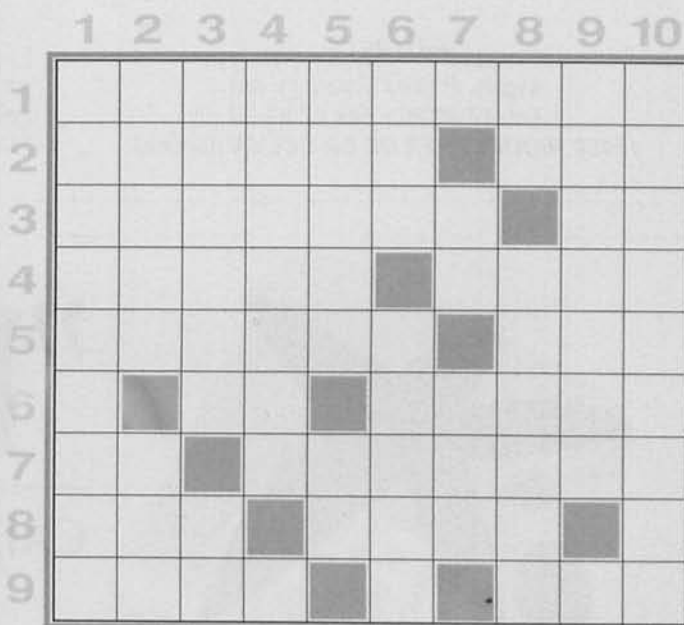
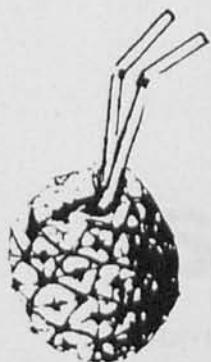
ANTONI MENGIBAR

CAFETERIA - BAR

SANT NARCÍS

Dards, billars i futbolín
Ambient jove

c/ Sant Narcís, 25 bj
tel. 47 40 39
17185 Vilobí d'Onyar

HORIZONTALS: 1.- Herba pucera. 2.- Arbre d'adornament i d'ombra. Corrent natural d'aigua. 3.- Ploure a bots i barrals. Conjunció llatina. 4.- No gens disposat a obrar. Equívoc. 5.- Instrument de vent, plural. Al revés, vaixell. 6.- Onomatopeia de motor. Partícula negativa. Prenc mides. 7.- El sodi, al revés. I al revés, formes particulars de fer. 8.- El gust ha quedat dessaborit. Prefix grec de particular. Copulativa. 9.- Rucs. La primera. Fatiga.

VERTICALS: 1.- Planta que té la propietat de trencar les pedres de la veixiga. 2.- Amida. Despullats. 3.- Ventada curta i violenta. Pronom reflexiu. 4.- Puntetes acerades de les arades. El sofre. 5.- Unes quantes lletres per ferver ballar el cap. Ep, interjecció. 6.- Tres d'iguals. Dona de Sardenya. 7.- Doble escaire. Nota musical. Cognom d'un impressor valencià. 8.- Metall que dona febre. Que causa ruïna. 9.- Niada. Urani. 10.- Facultat de governar-se per les seves pròpies lleis.

M. CARME SOLÀ

SOLUCIONS:

HORIZONTALS: 1.- Saragotona. 2.- Acàcia. Riu. 3.- Xafegat. Et. 4.- Inert. Errò. 5.- Fagots, van. 6.- R. An. Amido. 7.- on. serenat. 8.- Gus. Idio. 9.- ASES. A. Sua. **VERTICALS:** 1.- Saxifraga. 2.- Acana. Nus. 3.- Ràfega. Se. 4.- Acerons. 5.- GIGTI. Et. 6.- AAA. Sarda. 7.- T. Re. 8.- Or. Ruïnos. 9.- Nierda. U. 10.- Autonomia.

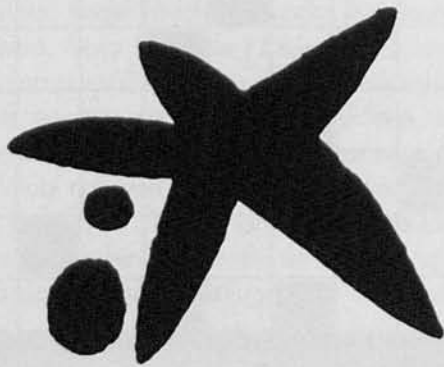
mobles riudellots, s.l.

Moble Clàssic, Modern i a Mida

Adreça:

Avgda. Països Catalans, s/n
Tel. 47 80 30 - Fax 47 81 30
17457 RIUDELLOTS DE LA SELVA (Girona)

"la Caixa"

CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS
DE BARCELONA

Oficina de **Palau Sacosta** - Girona (270)
C/ Marquès Caldes de Montbui, 37 - Tels. 20 52 86 - 20 51 13

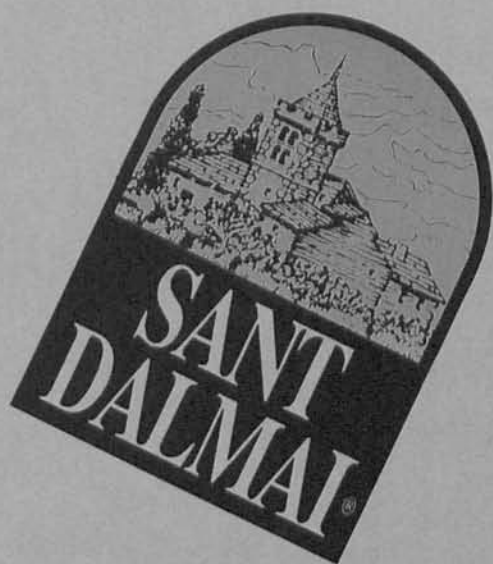
Amb el suport de la

Caixa de Girona

Plaça Nova, 11 - Telèfon 47 32 37

VILOBÍ D'ONYAR

Sant Dalmai, S.A.

PRODUCTES PURS DEL PORC

PAISATGES A L'ABAST

Recordeu les voreres de l'Onyar com eren abans del seu drenatge i posterior canalització?

Freixes, saules i verns amb saques i brancatge es reflectien a les seves aigües, donant també ombra al pescador o al passejant.

Les saques dels verns, a frec d'aigua, submergien les seves arrels que formaven balmes, refugi de peixos, anguilles o crancs. Tot això ho coneixien molt bé els qui anaven a pescar amb les mans, amb xarxes o cistells. I els marges creuats per camins fressats, coberts d'herba amb les hepàtiques i anèmones, preludi de primavera i més tard

amb els lliris Marthagon que arribaven a l'altura del poble i que ara cal cercar-los molt riu amunt.

És molt difícil compaginar els progressos constants de la tecnologia amb la conservació de paisatges ancestrals.

Hem aconseguit que l'aigua del riu no envaeixi les nostres cases però hem perdut aquells camins ombrívols que avui serien els viaranys idonis per a tota la gent que, aconsellada pels metges, passeja per les carreteres vigilant sempre que darrera un revolt no li surti un xofer esvalotat.

JOAQUIM PUIGVERT I PASTELLS

NOTES URGENTS

- EL CONTENIDOR DE VIDRE DE VILOBI, S'HA CANVIAT D'EMPLAÇAMENT. ARA ES TROBA SITUAT A LA PLAÇA CATALUNYA.

- S'HAN INSTALLAT DOS NOUS CONTENIDORS DE VIDRE
 - * A LA URBANITZACIO DE CAN TARRE
 - * AL VEINAT DE CAN BELLS

- ULTIMS DIES PER APUNTAR-SE A ANAR A BARCELONA A VEURE L'OBRA DE TEATRE "TERRIFIC".
INSCRIPCIONS FINS EL DIA 30 D'ABRIL A L'AJUNTAMENT (TEL. 47 30 26).
SORTIDA EL DIA 15-5-93 A LES 5 DE LA TARDA (DAVANT DELS MOBLES MARTORELL- C/ ST. NARCIS)
PREU: ENTRADA+AUTOCAR - 3.000 PTA.